BABİL KULESİ

KÜLTÜR-SANAT DERGİSİ
Sayı:1 ekim-kasım-aralık 2008

Elif ile başlamak...

GÜN OLUR ASRA BEDEL:FOÇA

Felsefi bir animasyon Kung Fu Panda

Ask ile yanan bir yürek: Yunus Emre

YAŞAMI KEŞFET

aktiffelsefe®
yeni yüksektepe

"İNSAN NEDİR?" KONULU FELSEFE VE PSİKOLOJİ SEMİNERLERİ

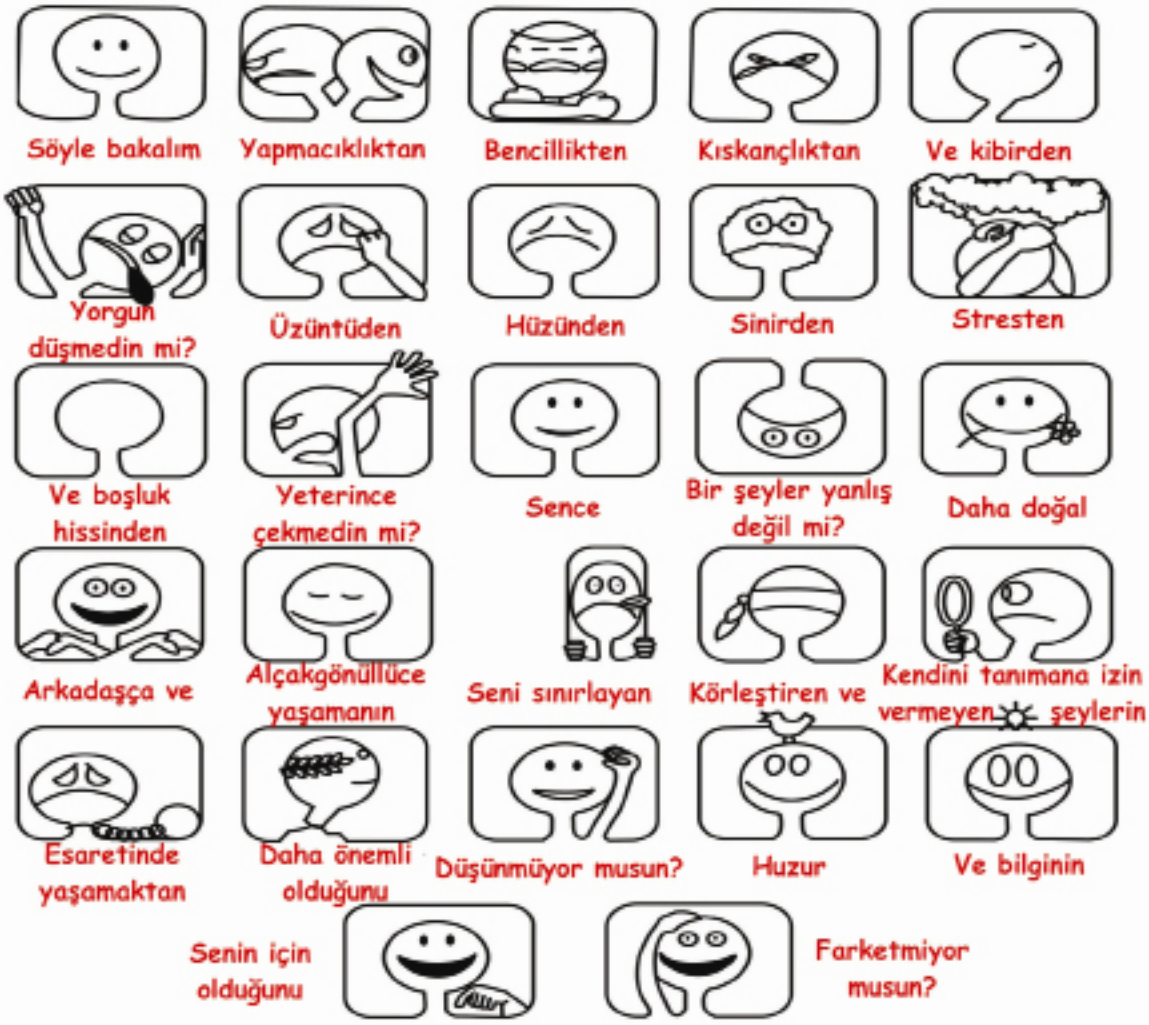

Yerimiz Sınırlıdır Lütfen Kayıt Yaptırın

373 27 29

Yeni Yüksektepe Kültür Derneği Bornova ŞB
Süvari Cad. Şenocak Apt. No33/2 K:1
BORNOVA

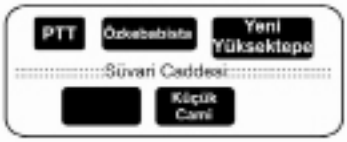

Tanıtım Semineri
Katılım Serbesttir

13 EKİM Pazartesi
30 EKİM Perşembe
Saat: 19.00

www.aktiffelsefe.org

EDİTÖRDEN...

Başlamak zordur... Hatta belki de işin en zor kısmıdır... Bir söze başlamak,yeni bir işe başlamak,yeni bir hayata başlamak,bir kitabı okumaya başlamak...Çünkü insan alışkanlıklarıyla yaşar ve yeni başlanan şey alışkanlıklarınızın dışındadır; adı üstünde yenidir, aşina olmayandır ve aşina olmayan şeyler insanı ilk önce ürkütür,korkutur, 'ya olmazsa,ya başaramazsam' kaygılarını da beraberinde getirir.Cesaret ister her başlangıç...Ama aynı zamanda içinde en çok umut barındıran şeydir...Beyaz bir sayfadır, henüz yazılmamış bir gelecektir; öğrencilerin özenerek açtıkları defterin sağ tarafındaki temiz yapraktır.Her şey sizin elinizdedir bir yerde,o beyaz sayfaya özenle başlarsınız en azından başlangıçta.Sonrasında temiz,okunaklı ve anlamlı bir şeyler bırakmakta,kimsenin anlamadığı karalamalarla doldurmakta bir yere kadar sizin elinizdedir.

Babil Kulesi yeni bir başlangıç bizim için... Bir toplanma noktası... Kulenin gerçek anlamında olduğu gibi, her dilin sesini duyurabildiği bir kültür-sanat ortamı olmasını arzuladık ve bu amaçla yola çıktık. İçeriğinde edebiyattan sinemaya, müzikten felsefeye her sanat dalından, her düşünce sisteminden bir parça olsun istedik. Bunu yaparken; tek üreten biz olmayalım, yazmaya, okumaya, araştırmaya meraklı herkesin de sesini duyurabileceği bir platform oluşturalım istedik.

Bu ilk sayıda yeni kitabıyla edebiyat dünyasında yine dikkatleri üzerine çeken Orhan Pamuk'a yer verdik.Nobel Ödülünden sonraki ilk romanı Masumiyet Müzesi ağustos sonu itibariyle raflarda yerini aldı, bizde bu bahaneyle yazarın tüm romanlarını mercek altına aldık.

Bu ayın dosya konusu ise asırlar geçse de yaptıkları ve söyledikleriyle değerinden hiçbir şey yitirmeyen, değerlerin kaybolduğu,her şeyin giderek sığlaşmaya başladığı bir dünyada her geçen gün değeri artan bir tasavvuf filozofu:Yunus Emre.

Gezi bölümünde foklar diyarı güzel Foça'ya kısa bir yolculuk yapıyoruz hep beraber;sinema sayfalarını ise geçen yaz döneminin en etkileyici animasyon filmi Kung Fu Panda'ya ve unutulmaz bir kara-film başyapıtı olan Seven'a ayırdık.

Cemil Meriç, 'okumak iki ruh arasında aşıkane mülakattır' demiş. Toplum olarak az okumamızın hatta hiç okumuyor olmamızın sebeplerine bir göz attık...Hızlı ve verimli okumanın önemini sorguladık kendimizce...

Yani naçizane 'elif olmaya' koyulduk elimizden geldiğince,dilimizin döndüğünce...

Üç ay sonra yeniden görüşmek dileğiyle...

Özgür BENLİ

İskenderiye Kütüphanesi

babil kulesi

Ekim-Kasım Aralık
2008

İmtiyaz Sahibi

YeniYüksektepe Kültür Derneği
Bornova Şubesi Adına:

Semra Şen

Genel Yayın Yönetmeni

Erkan Sihir

Yayın Koordinatörü

Özgür Benli

Editörler

Özgür Benli
Seda Öztürk
Erkan Sihir

Grafik Tasarım

Eylem Özkan
Fatma Başalp
Adil Yılmaz

babilkulesi@ymail.com

Yayınlanan yazıların
sorumluluğu
yazarlarına aittir-
Kaynak gösterilerek alıntı
yapılabilir

ARAŞTIRMA

Babil Kulesi:Dillerin kökenine ait eski bir inanış.

6

Özün Tohumları:Yunus Emre

8

Elif ile Başlamak...

13

EDEBİYAT

Uzun bir aradan sonra yeniden
Orhan Pamuk...

16

Neden Kitap Okumuyoruz?

22

Bilgi edinme ve hızlı okuma.

24

Ayın Kitabı-Masumiyet Müzesi

26

GEZİ
Gün olur asra bedel:Foça...
27
Tarihin Beşiğinde Bir Kent:İzmir
36

SİNEMA
Felsefi bir animasyon:Kung Fu Panda
41
Modası geçmeyen bir polisiye klasiği: Se7en
44

MÜZİK
Dikkat çeken yeniler...
48

KÜLTÜR
Ekim Ayı İzmir Kültür-Sanat Ajandası
50

BABİL KULESİ: DİLLERİN KÖKENİNE AİT ESKİ BİR İNANIŞ

"Babil yeryüzündeki tüm şehirlerin ihtişamını aşar."
Heredot

Akadca bāb-ilû sözcüğü Tanrı'nın kapısı demektir. Eski Ahit'te Babil sözcüğü Babel şeklindedir; bu kelime İbranice Bavel kelimesinden gelir ve karmaşa, karışıklık anlamındadır. Kuran'da şehrin adı Babil olarak geçer, Türkçe'ye de Arapça'dan geçmiştir.

Babil, M.Ö. 23. yüzyıl civarında Aşağı Mezopotamya'da (şu anki Güney Irak civarında) Sümer ve Akad toprakları üzerine kurulmuş olan Babil (Babylon) ülkesinin antik başkentidir. Babil, en parlak dönemini Kral Hammurabi zamanında yaşamıştır.
Babil, dünyanın yedi harikasından biri sayılan ve M.Ö. 7. yüzyılda Kral Nebukadnezar tarafından karısı için yaptırıldığına inanılan asma bahçelerine sahiptir. Babil döneminde sanat, mimarî, astronomi, matematik, tıp ve felsefe gibi alanlarda büyük bir gelişme gözlemlenir: Babilliler, günümüzde zaman (60 saniye '1 dakika', 60 dakika '1 saat') ve derece hesaplamaları (360 derece daire) için kullanılan 60'lık sistemi geliştirmişler, tapınaklar üzerine dikilen ve günümüzdeki modern gözetleme kulelerine ilham kaynağı olan gözetleme kulelerini inşa etmişlerdir.

Babil Kulesinin ortaya çıkışıyla ilgili çeşitli efsaneler vardır. Tevrat'ın Yaratılış(Genesis) bölümünde de kuleden şöyle bahsedilir:
"Ve bütün dünyanın sözü bir, dili birdi. Şarktan göçtükleri zaman Sinear diyarında bir ova buldular, orada oturdular. Birbirlerine 'gelin kerpiç yapalım, onları iyice pişirelim' dediler. Onların taş yerine kerpiçleri, harç yerine ziftleri vardı.
'Yeryüzünde dağılmayalım diye kendimize bir şehir, başı göğe erişecek bir kule yapalım' dediler. Ve ademoğullarının yapmakta olduğu şehri ve kuleyi görmek için Rab indi. Onlar bir kavm, hepsinin tek dili var. 'Gelin inelim, birbirlerinin dilini anlamasınlar diye onların dilini karıştıralım'.

Rab onları oradan dağıttı ve şehri bina etmeyi bıraktılar. Bundan dolayı onun adına Babil dendi." Tevrat (tekvin 11:1-9)

Efsaneye göre Tanrı; bir kule yaparak kendisine ulaşmak isteyen insanların kendini beğenmişliğine ve küstahlığına kızar ve o zamana kadar aynı dili konuşmakta olan insanların dillerini karıştırarak birbirlerini anlamalarını engeller. Bir doğal felaket yollayarak kuleyi yıkar. Bundan sonra insanlar dünyanın farklı köşelerine dağılırlar ve farklı diller böyle ortaya çıkar.

İsmi verilmemekle beraber Kuran'da Babil Kulesi'ne benzer bir kuleden bahsedilir. Hikâye Tevrat'taki ile benzer olmasına rağmen Babil'de değil, Musa'nın yaşadığı dönemde Mısır'da geçer. Firavun Haman'a, kendisine kilden bir kule inşa etmesini, çıkıp Musa'nın tanrısına bakacağını söyler.

9. yy İslam tarihçilerinden el-Tabari'nin "Peygamberler ve Krallar Tarihi" adlı eserinde daha detaylı bilgi verilir. Öyküye göre Nimrod, Babil'de bir kule inşa ettirir. Allah bu kuleyi yıkar ve o zamana kadar aynı dili konuşan insanların dilini 72'ye ayırır. Aslında yedi katlı bir ziggurat olan Babil Kulesi'nin her katı, Tanrıya ulaşılan yolda bir aşamayı simgeler:

1. katı taşı,
2. katı ateşi,
3. katı bitkiyi,
4. katı hayvanı,
5. katı insanoğlunu,
6. katı güneşi ve gökyüzünü,
7. katı ise melekleri sembolize etmektedir.

Kulenin yüksekliğiyle ilgili bilgilere ise sıkça rastlanılmaz ve Yaratılış Kitabı da bu konuyla ilgili olarak herhangi bir şey aktarmaz.

Efsaneye göre kule, teraslı bir piramidi andırıyordu. En üstte, Babil kentinin tanrısı olan Marduk'un tapınağı vardı. Buraya halk giremezdi. Eski Yunan tarihçisi Herodot da, her biri ötekinden küçük olarak üst üste yapılmış yedi kuleden bahseder. Asurlular ve Perslerce yıktırılan yapı, İskender Babil'i aldığında yıkıntı hâlindedir. İskender kuleyi yeniden yaptırmak isterse de erken ölümü bunu engeller.

Babiller bu kulede yaptıkları araştırmalar sonucunda burçları bulmuşlardır. Ayrıca yine Babiller bu kule sayesinde tarihte ilk kez ayın dünya etrafındaki dönüşünü hesaplamışlardır; bundandır ki ay takviminin mucitleri Babiller'dir. Ancak şunu belirtmede fayda vardır. Birçok kişi tarafından ay takviminin mucitleri Sümerler olarak bilinir, bu aslında yanlış değildir ama çok doğru bir bilgi de değildir. Sümerler ayın dünya etrafındaki dönüşünü hesaplayan ilk uygarlıktır ancak bir ay yılını 360 gün olarak hesaplamışlardır. Normalde bir ay yılı 354 gündür bunu tarihte ilk doğru hesaplayanlar Babiller olmuştur.

Kısacası Babil Kulesi, insanların tarihî dönemlerde dil olgusunun kökenine ve ulusların çeşitliliğine yönelik sorularına cevap veren bir inanıştır. Farazî temellere dayanan bu inanış, ulusların ve onların dillerinin çeşitliliğini izah etmeye çalışır. İnanış, kutsal kitaplara da yansımış ve çeşitli efsane, destan gibi anlatılarda yerini almıştır.

YUNUS EMRE

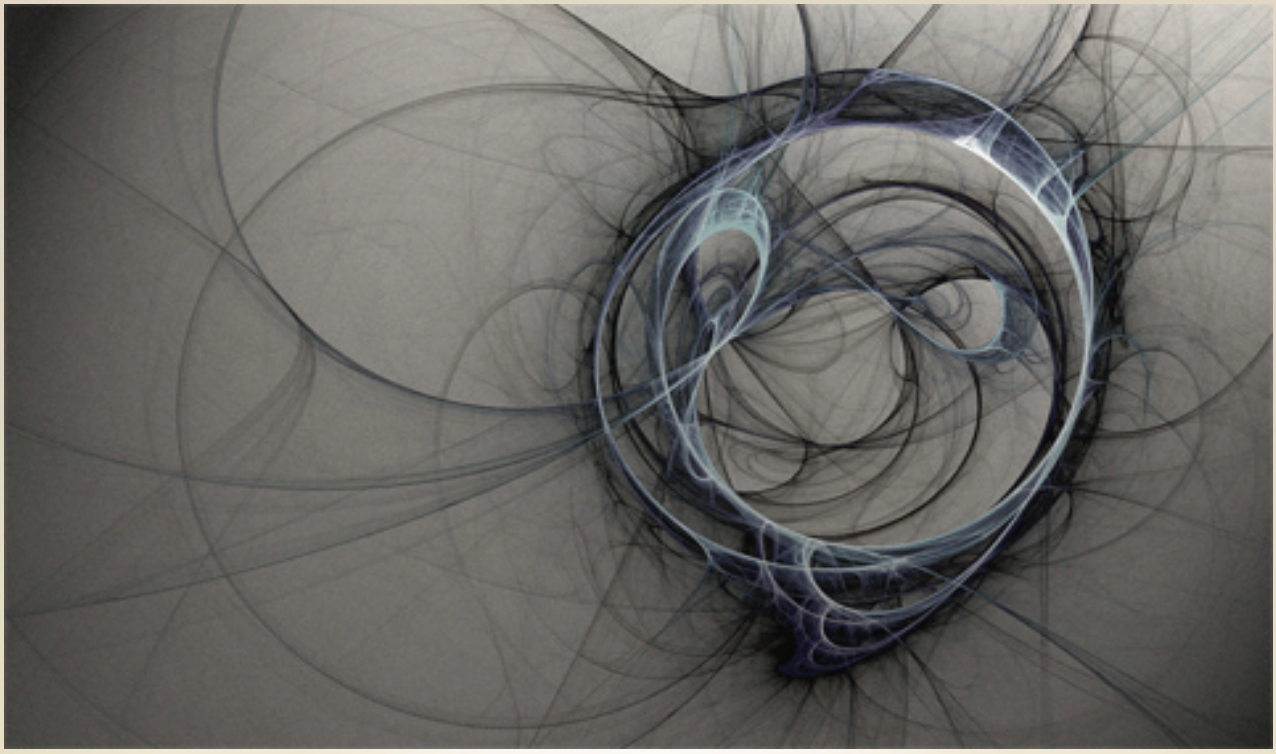

ÖZÜN TOHUMLARI

''Kah eserim yeller gibi, kah tozarım yollar gibi,
Kah akarım seller gibi, gel gör beni aşk neyledi.
Ben yürürüm ilden ile, dost sorarım dilden dile
Gurbette halim kim bile, gel gör beni aşk neyledi.
Kendimi bilmem yürürüm, yarimi düşte görürüm,
Uyanır melûr olurum, gel gör beni aşk neyledi.
Miskin Yunus bi-çareyim, baştan ayağa yareyim,
Dost elinde bi-çareyim, gel gör beni aşk neyledi.''

Yunus'un hayatı dünya ve dünyanın şartlarına yabancılaşmış, hayatın gece ve gündüz, zevk ve acı, doğum ve ölüm gibi birbirini izleyen kısır döngüsü içinde kapana kısılmış bir insanın yolculuğudur. 13. yüzyılın zor şartlarından, karışık siyasi hayatından ve özellikle Moğol istilalarından yorulmuş halk korku ve endişe içinde bilinçsizce sığınacak bir kucak aramıştır, bu yüzden 13. yüzyıl sufizm ve İslam Felsefesi'nin yüksek tepelerine çıkıldığı zaman olmuştur.

Bu sufizm yolculuğunun başında Yunus fakir bir rençberdir. Kıtlıktan dolayı fakirliği iyice artmıştır. Uzaklarda türlü kerametlerini duyduğu Hacı Bektaş Veli'den yardım istemeye karar verir. Dergaha giderken hediye olarak bir demet alıçla beraber gider. Hediyesini sunup ondan biraz buğday istediğini söyler.

Hacı Bektaş Veli ona ''Buğday mı erenler himmeti mi'' istediğini sorar, ve Yunus buğday istediğini söyler. Hacı Bektaş onu birkaç gün misafir ettikten sonra tekrar sorar. Ve yine buğday istediğini söyleyen Yunus'a buğday verilir. Buğdayı alıp geri döner. Ama Yunus kaybettiği şeyin büyüklüğünü dönüş yolunda anlamıştır. Dergaha dönüp yüz sürer.
Fakat Hacı Bektaş'ın sözü şöyledir: Onun kilidi artık Tabduk Emre'ye verilmiştir. Gayri gidip ona başvursun…

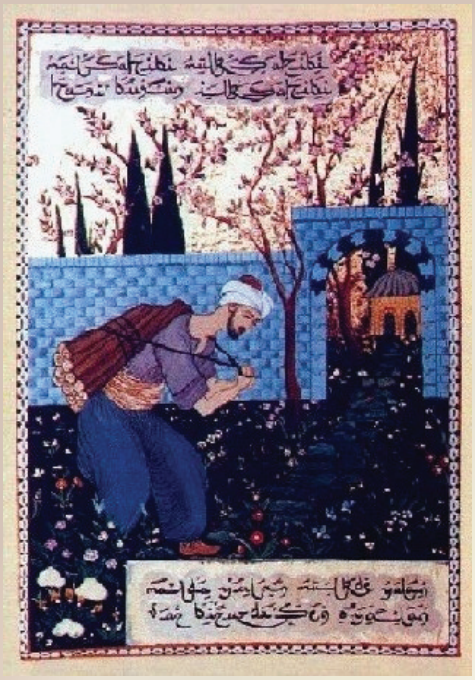

Yunus Tabduk Emre'nin dergahına kabul edilip odunculuğa tayin edilir. Ve Yunus Emre'nin eğitimi başlar. 40 yıl dergaha odun taşır. Ve bir tek eğri odun bile getirmez. 40 yılın sonunda dergahtaki eğitimini tamamlar ve işitilmemiş ilahiler , duyulmamış nefesler söylemeye başlar.

Tasavvufta dervişin sembolü toprak ve su ile yeşeren ağaçtır. Yunus aslında kendisi bilmese de derviş olmak için gitmiştir Hacı Bektaş'ın dergahına. Dervişlerin işi Allah'ı aramakla da eş anlamlı olan gerçek benliğe ulaşma, insanın kâmil olma yolculuğudur.

Tasavvufa göre Allah âmâ makamının dipsiz karanlığı içinde muhteşem bir hazine iken özünün ihtişamına yani sonsuz öze döner; bu özü sever onunla aşk saçar. Bu kusursuz hazinenin bilinmesini ister ve ışık olur. Varoluşun başlangıcı bu sonsuz güçtedir.

Gerçek vücut tektir, ve o da haktır, yansıması da "Külli Nefs"tir. Bu yansıma ve yansıyan, yani görünen ve gören ilişkinden de BİLGİ, yani ilahi anlayış ya da ilahi bilgi doğar. Buna "Kelam" da denir. Bu, varlık kendini kendisi vasıtasıyla bilir anlamına gelir.

İşitirim sözünü,
Göremezem gözünü,
Yüzünü görmek için,
Canımı veresim gelir.
Senin kokunu duydum,
Terk eyledim bu cihanı,
Götür yüzünden perdeyi,
Didârına göyüneyim."

"Külli akıl" ya da "İnsan-ı Kâmil" denen bu ilahi bilinç bütün ruhların ya da eşyanın temel maddesi olan evrensel ruh, yani ilahi bilinçtir. Bu ilahi bilinç Allah'ın "Ol" emriyle görünür ve idealar dünyasından varlıklar dünyasına iner. Bu inişle önce mineral(cansız varlık), sonra bitki, sonra hayvan ve daha sonra da insan şeklinde görünür. Yani bütün varlıkların ruhu birdir. Ancak Allah sadece insanın ruhuna kendinden tohumlar gizlemiştir. İşte bu yüzden insan mertebesine yükselen sonsuz ruh kendi çabası ve Allah'ın lütfuyla derece derece yükselerek İnsan-ı Kâmil olur.

Bu iniş ve çıkışa "Devir" denir. İniş Allah'ın işiyken yükseliş insanın da çabasını gerektirir. Çünkü insan hayvan değildir ama henüz olabileceğini olmamıştır. Yani evrim tamamlanmamıştır.

İnsana kadar evrim kendi kendine oluşmuştur. Ancak insanla bilinç doğar. Bilinç bireyselliği yaratır. Bilinçle birlikte bireyselliğinin farkına varan insan kendini ayrı bir bütün olarak görmeye başlar ki bu da yalnızlık demektir. Bu da insanın gelişip gelişememe, evrim geçirme özgürlüğüne sahip olması demektir.

Bilinçli evrim insanla başlar. Bu da tabi ki insan istediği zaman başlar.

Bir ağacın ağaç olabilmesinin bütün sırrı tohumunda gizlidir. Bu örnek gibi Allah'ın kalbimize sakladığı o küçücük tohumda insanın kâmil olma bilgisini taşır. Nasıl bir tohum ağaç değilse ve ağaç olabilmek için suya ve toprağa ihtiyacı varsa alt ve üst bedenin de o gizli tohumu büyütebilmek için ihtiyaç duyduğu gıda farklıdır.

İşte insanın özgürlüğü burada devreye girer. Beslemek ya da eksik kalmak… Nitekim Hacı Bektaş Veli de Yunus'a bedeni besleyecek buğday yerine ruhu besleyecek nefes vermeyi önerir. Fakat her zaman yaşandığı gibi sonsuz öz kapıyı çok kez çalar ama biz dış dünya ile uğraşmaktan içimizden gelen sesleri duyamayız. Bu ses de bize doyumsuzluk olarak kendini gösterir. Yunus da bunu anlar ve geri döner.

Arayışı onu zor bir eğitime dahil eder. Neden 40 yıl ?

- Çünkü olgunlaşmanın kestirmesi yoktur…

Tasavvuf, hayatta izlenecek en zor yollardan biridir. Hiç kimse disiplin ve feragatin ağır ilkelerini bir kenara iterek aydınlığa ulaşamaz. Onu hedefe götürecek olan yol yalnızlık ve harap olma yoludur. Bu yol zahiri bir çekiliş değil içsel bir kopuşu ele alır. Yunus'un ses çıkarmadan çalıştığı kırk yıl bu yolda gereken sabır, azim ve adanmışlığın yoğunluğunu gösteren bir semboldür. Üstelik 40 yıl boyunca dergaha getirdiği odunların hepsi dümdüzdür. Çünkü bizi sonsuza götürecek sırat köprüsü her işin Allah'a yakışır doğrulukta olması, Arapçada Allah kelimesinin baş harfi olan ''Elif'' gibi bu doğruluğu anlatmalıdır.

Kendini tanımak zordur ve insanın kendini tanımak için verdiği savaş insanlığın en büyük savaşıdır…

**''İlim ilim bilmektir,
ilim kendin bilmektir,
sen kendini bilmezsen
bu nice okumaktır''**

Gerçeği bulmak için bir şeye daha sahiptir insan… O da kalptir. Çünkü Allah bizi var ederken o ilahi tohumu, o ilahi bilinci kalbimizin en derinlerine ekmiştir. Ben denilen varlık yani hakikat onda gizlidir. Bunun adı saf bilinçtir ve bizi sonsuz öze götürecek olan şey budur.

Bu saf bilincin ortaya çıkması için Hint Felsefesi'ndeki Kamamanas'ın yönetilmesi yani kişiliğin kırılması gerekir. Tekrar bütüne dönebilmek için yapılması gereken en önemli şeydir.

Yunus da yıllar geçtikçe egosunu yenerek hakka aşk ile bağlanmaya ve kişiliğini yenmeye başlamış ve yaradanına kopmaz bağlarla bağlamıştır.

Yunus'a göre insanın bu dünyadaki mutluluğu sonsuz değildir ve insan hep koptuğu ağacı bulmaya çalışan bir yaprak gibi bütününü arayan bir parça olmuştur. Onun için ölüm bir döngüdür.

Yunus artık derviş olma sürecine girmiştir. Bizi görünen dünyadan görünmeyen dünyaya geçirecek olan kapı Evrenin Ruhu, İnsan-ı Kâmil, İsa, Krişna ve Buda gibi gelmiş geçmiş kutsallık simgeleri, ermişlerin ruhu olan ilahi bilinçtir.

Ve artık Tabduk Emre Yunus'a ''Senin kilidin artık açıldı.'' der.

Yunus bütün varlıkta kendini bulur, bütün dinlerin amacının aynı olduğunu anlar.

İnsan bu dünyada tanrıyı ancak kalbinde görür. Çünkü bu dünyada insanın tanrıyı görmesi kainatın yok olması demektir.

Allah'la bir olan Yunus'un artık hiç bir isteği kalmamıştır. Egosunu yenmiş, ölmeden önce ölmüş böylece ikilik zincirinden kurtulup hayatın en büyük amacını gerçekleştirmiş olur…

**''Dört kitabın manası,
Bellidir bir Elif'te,
Sen Elif'i bilmezsen,
Bu nice okumaktır.''**

**'İkilikten usandım,
birlik hanına kandım
Derdin şarabın içtim,
dermanım yağma
olsun''**

SEDA ÖZTÜRK

Kaynaklar: 1- TRT Yunus Emre Belgeseli
2- Nihat Sami Banarlı Türk Edebiyatı Tarihi
3- Fuat Köprülü Türk Edebiyatı Tarihi

ELİF İLE BAŞLAMAK...

Başlangıç ve başlamak olguları aklımdan ne zaman geçse aklıma "o", "elif" düşer. Arap alfabesindeki o uzun dik harf. Arapça "Allah" kelimesinin , ilk inen ayetin (ikra) ve ilk surenin de (fatiha) ilk harfi. Belkide herşeyi anlamaya en baştan başlamalıyız.... Evreni,dünyayı,kendimizi ve yine dünyayı ,evreni anlamak için aldığım bir referanstır elif. Çünkü elif en öndedir, elif her zaman ilktir ve ondan öncesi yoktur.
İnsan ana rahmine düştükten sonra , hep aynı şekilde durur. Biz bu duruşa cenin pozisyonu diyoruz ,ama insan aslında ana rahminde "vav" dır.

İnsanın ana rahmindeki duruşu arap alfabesindeki "vav" şeklinde dir. Vav olmak yani, vahdaniyeti ihtiva etmesi yönüyle de en yücenin birliğini ifade eder. İnsan "vav" ken mukaddestir,müfrettir ve her hali ile tefekkür halindedir. İnsan ana karnındayken bir gün doğar ve artık evren "vav" olur.
Günler geçer büyür,yürür,doğrulur ve doğrulunca kendini "Elif" sanır. Halbuki "Elif" olmak o kadar kolay değildir. Elif olmak zordur; Elif olmak Mevlana İdris'in dediği gibi:

"yuvarlak bir dünyada dik durmanın
''dik ve önde
belki acıyla
ama vazgeçmeden durmanın
dünya ne kadar dönerse dönsün
olduğu yerde kalmanın adıdır elif olmak ''

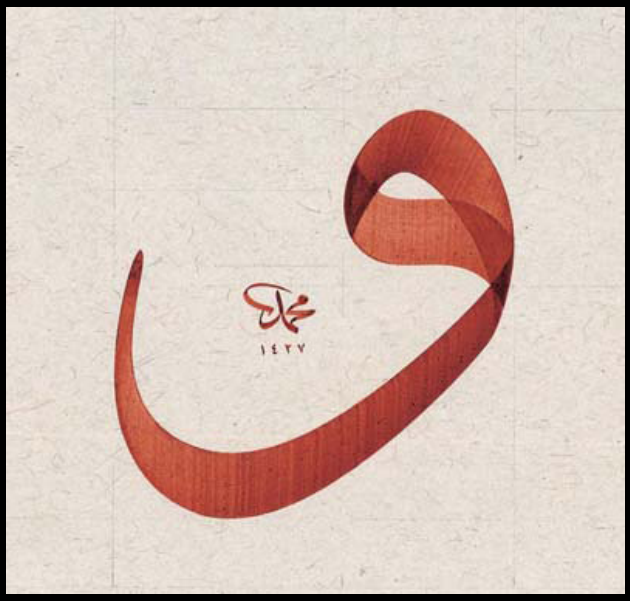

Evet ,”Elif” olmak zordur, dik ve doğru! En iyi olduğu için, her kötülük olduğunda onla yüzleşmek demektir. Her ne olursa olsun yıkılmamak zordur. Ama Elif gücünüde kendinden alır, çünkü ondan önce söz yoktur, elif tek başına yeterlidir. Elif kudret sembolü olduğu kadar da aslında bir örnektir. Elif ilk laftır. Elif ilk harftir. Herşey Elif’ten sonra söylenmiştir. Elif şimdiye kadar söylenen herşeye referans ve kaynaktır.

Elif’i anlamadan hiçbir şey olmaz .Madde olsa bile biryerlerde her zaman mana eksik kalacaktır. Elif dalları budanırken daha haşmetle ortaya çıkan bir çınardır. Elif gerçeğin sadeliğidir.

Eğer Elif varsa değeri vardır yanındaki sıfırın, Elif `in kırıntıları yoksa insan bir sıfırdır. Elif olmanın yolu her ne yaşarsan yaşa doğruluktan şaşmamak,yılmamak,yıkılmamak ve hep dosdoğru dik kalmaktır!

Elif’in en yüce bilgiyide ihtiva ettiği söylenir. Bunca laf,söz,kitap,bilgi hep “o” nu anlamak içindir. Hatta Hz Ali’nin “ilim bir nokta idi cahiller onu çoğalttılar” diye bir söz söylediği ve bu noktanın ne demek olduğunu soranlara Hz Ali’nin şu şekilde cevap verdiği rivayet edilir: “ O nokta kainattır, kainat dünyadır, dünya Kur’an dır, Kur’an Fatiha’dır. Fatiha besmeledir. Besmele Elif’tir. O nokta Elif’in noktasıdır...

Bir veli zatın dediği gibi; Kainat noktadan yaratılmıştır, noktalar birleşir ELİF oluşturur...
ELİF kalemdir, kainatı yazar...

Elif olmak zordur,hatta elif olmak imkansız ama zorlukları gördüğümüz zaman içimizdeki "Elif'i" hissedip ondan ilham alarak "o" nun gibi dik,onun gibi doğru , güçlü olabiliriz.

Bu dergi için ilk sözüm Elif olsun istedim,Elif dedim artık başka şeylerde diyebilirim...

Erkan SİHİR

UZUN BİR ARADAN SONRA YENİDEN

ORHAN PAMUK

Yapılan tüm eleştiriler, Nobel Edebiyat Ödülü tartışmaları ve politik yaklaşımlar bir yana; Sezar'ın hakkı Sezar'a diyerek hakkını teslim etmek gerekir ki, Orhan Pamuk Türk dilini en güzel, en akıcı ve en zenginleştirici şekilde kullanan, dile tümüyle hâkim romacılarımızdan bir tanesidir. Romanlarındaki kurgu, mekân tasvirleri ve karakter tahlilleri anlatılan hikâyenin tümüyle gerçek olduğu izlenimini uyandırır okurda. Masalsı bir gerçekçiliğe sahiptir Orhan Pamuk.

Cevdet Bey ve Oğulları'nda, bir ailenin üç kuşak yaşam öyküsünü anlatırken okuru da bir zaman yolculuğuna çıkarır, karakterler arasında öyle mükemmel geçişler yapar ki, tüm karakterlere aşina oluverirsiniz. Belki yazarın ilk romanı olmasından dolayı, diğer kitaplarına bakıldığında en klasik formatta olan eseridir.

Sessiz Ev, iki haftalığına babaannelerinin evine tatile giden 3 kardeşi anlatır. Her bölümün bir karakterin ağzından anlatıldığı romanda kişilik analizleri üst düzeydedir. Yazarın kendi tarzını da oturtmaya başladığı, farklılığını yavaş yavaş gösterdiği bir romandır Sessi Ev.

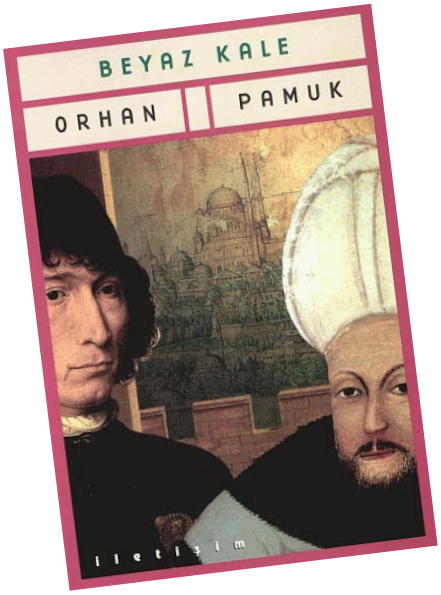

Beyaz Kale'de tarihi roman türüne el atar ve bu konuda da hayli başarılı olduğunu kanıtlar. Romanın konusu 17. yüzyılda İstanbul'da geçer. Bir deniz yolculuğu sırasında Osmanlı korsanları tarafından tutsak edilen bir Venedikli, İstanbul'a getirilerek köle olarak satılır. Köle, bilim ve sanat konusunda geniş bilgi sahibidir. Kölenin efendisi kendisiyle kölenin ilgi alanları arasında şaşırtıcı bir benzerlik olduğunun farkına varır. İki farklı kültürden iki bilim adamı Osmanlı İmparatorluğu'nun gerileme dönemi ile Batı'nın bilim ve sanatta ivme kazandığı bir zamanda karşılaşırlar. Bulundukları coğrafyada desenleri farklı olsa da bilim adamları (bir diğer deyişle soru soranlar, sorularına bilimsel yanıt arayanlar) aynı hurafelerle başa çıkmak zorundadırlar. Roman özünde iki insanın birbirleri içindeki yolculuğunu anlatır.

Beyaz Kale 1990'dan sonra başta İngilizce olmak üzere pek çok dilde yayımlanarak Pamuk'a uluslararası ününü sağlayan ilk romanı olur.

The Guardian'ın kitapla ilgili şu satırları özel olarak bu kitabı genel olarak da Orhan Pamuk'un romancılığını en iyi özetleyen cümlelerdir:

"Pamuk'un ustalığı, bu kadar kısa ve yalın bir romana bu kadar çok düşünceyi rahatlıkla sığdırabilmesindedir"

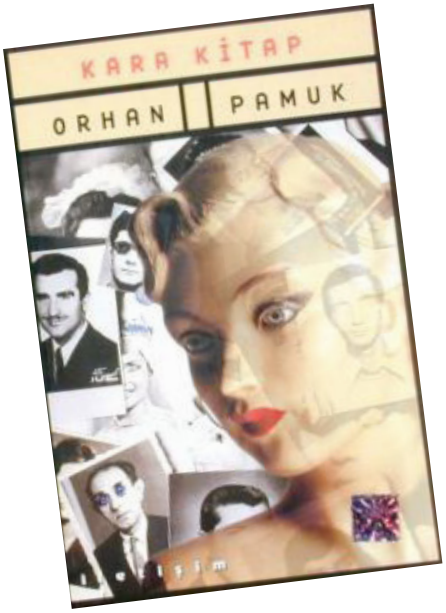

Kara Kitap, Türk romancılığında bir dönüm noktasıdır. Kitap Şeyh Galip'in Hüsn-ü Aşk adlı eserinin günümüze uyarlanmış halidir. Kitaptaki gazeteci Celal Salik karakteri Mevlana Celaleddin Rumi'yi; avukat Galip, Şeyh Galip'i; ve Rüya karakteri de Hüsn'ü temsil etmektedir.(Rüya aynı zamanda yazarın kızının da adıdır.)

Olağanüstü kurgusuyla, okuyucuyu içine çeker, İstanbul ise kitabın aslında fark edilmeyen başkahramanı gibidir. Kitap okuru adeta şehrin sokaklarında bir yolculuğa çıkarır.

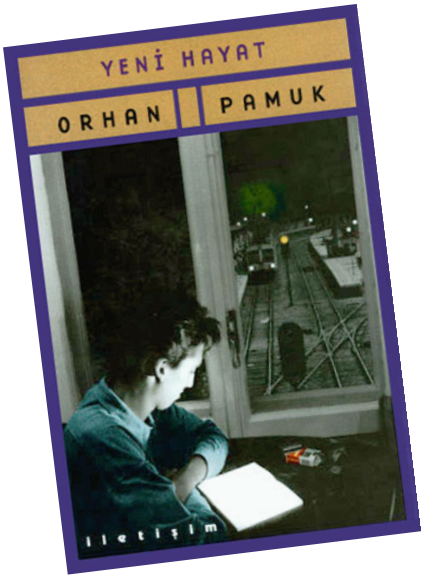

Yeni Hayat romanı, Türkiye'nin o zamana dek alışık olmadığı türden bir reklâm kampanyasıyla piyasaya çıkar. "Bir gün bir kitap okudum ve hayatım değişti" diye başlayan giriş cümlesiyle kitabı daha eline almamış okurda bile bir merak duygusu uyandırmayı başarır. Kitabı okumamış olanlar bile genelde bu cümleyi bilirler. Romanda, üniversite öğrencisi bir genç kentten kente otobüs yolculuklarıyla ölümü kovalamaktadır.

Kimileri romanı yere göğe koyamazken, kimileri de çok sıkıcı ve anlamsız bulurlar. Ama şu da bir gerçektir ki, Orhan Pamuk yine tüm dikkatleri kendi üzerine çekmeyi başarmıştır.

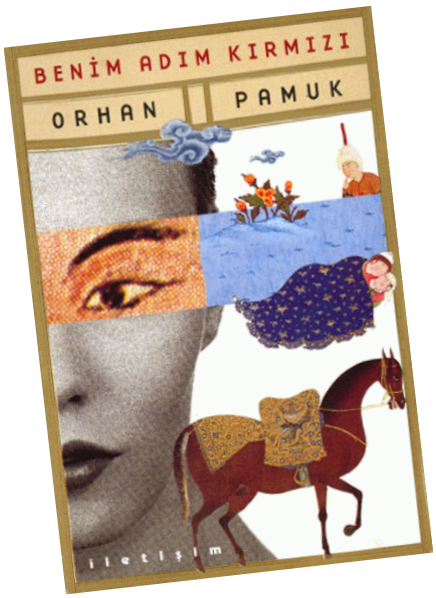

Benim Adım Kırmızı ,III. Murat'ın saltanat döneminde 9 gün süreyle karlı bir havada İstanbul'da geçer. Saray hattatları ve nakkaşları padişahın emriyle hazırlanan bir kitap için gizlice Frenk etkisi taşıyan resimler yaparlar. İstanbul'da pahalılık ve korku hüküm sürmekteyken bu evdeki hattatlar ve nakkaşlar kahvehanelerde toplanıp meddahların anlattığı hikâyeleri dinleyerek eğlenirler. Benim Adım Kırmızı 'nın bir özelliği de kitabın her karakterinin kendi dilinden konuşması, ölülerin ve

cansız nesnelerin dile gelerek kitabın öyküsünü kendi bakış açılarından anlatmalarıdır. The Economist dergisi yıl sonu sayısında 2001 yılı için dünyadaki dokuz romandan biri seçer Benim Adım Kırmızı'yı.

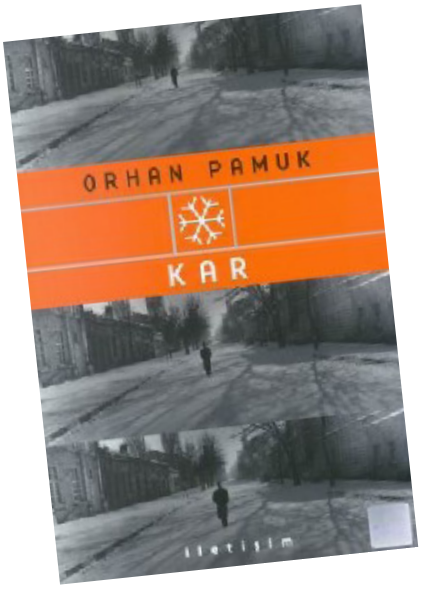

Kar, o zamana kadar yazdığı tüm romanlardan farklı şekilde, Türkiye'nin bugününe değinen politik bir romandır. Yazar da zaten kitaptan 'İlk ve tek politik romanım' diye bahseder. On iki yıldır Almanya'da sürgün olan şair Ka Türkiye'ye dönüşünden dört gün sonra, bir söyleşi için Kars şehrinde bulur kendini. Ağır ağır ve hiç durmadan yağan karın altında sokak sokak, dükkân dükkân bu hüzünlü ve güzel şehri ve insanlarını tanımaya çalışır. Kars'ta ağzına kadar işsizlerle dolu çayhaneler, dışarıdan gelmiş ve kardan mahsur kalmış gezgin bir tiyatro kumpanyası, intihar eden ve türban direnişi yapan kızlar, çeşitli siyasal gruplar, dedikodular, söylentiler arasında dolaşır.

Orhan Pamuk bu kitabının post modern olduğunu ve aynada gözüken şeyleri, aynayı dürüstçe tartıştığını söylemektedir. Kitabında kendisinin Türkiye'nin hikâyelerini anlattığını belirtmektedir.

'Orhan Pamuk'un romanlarının temelinde, insanlar arası etkileşim (insanların birbirini etkilemesi) sorunsalı yatıyor. Roman tekniği ve özellikleri romandan romana değişse de, bu büyük sorunsal hep işleyiş halinde. "Kar" bu açıdan Beyaz Kale'den sonra ikinci doruk. Romandaki görüntünün ve olay örgüsünün tüm netliğine karşılık, kişiler mutlak siyahlıkta çizgilerle değil de, genellikle romanın başkahramanı Ka'nın paltosu gibi, gri çizildikleri gibi, koyu çizilenlerin bile, bir süre sonra yakından bakılması gerektiğinde, farklı tonları çıkıyor ortaya. Ruh halleri çoğu kez ikili, bazen üçlü. Bireyler ruhsal bileşimleriyle veriliyor.'(Necmiye Alpay,Milliyet Sanat)

Pamuk, Kar da okuru kışkırtır, hem laik kesimin hem de İslami kesimin tepkilerini çeker ve kimseye yaranamaz. Ama zaten bir aydının olması gerektiği konumda budur. Aydın insanın var oluş sebebi birilerine yaranmak değil, tabuları yıkmak, gerçekleri, düşündüklerini, inandıklarını korkusuzca gözler önüne serip tartışmaya açmaktır. Zaten Kar'da tam olarak bunu yapar, büyük tepkiler alır; kimileri romanı beğenirken kimileri yerden yere vurur, ama tüm bu karşı çıkışlara, şiddetli tepkilere ve eleştirilere rağmen Orhan Pamuk Türkiye'nin en çok okunan, kitapları en çok satan yazarlarından biridir her zaman. Tepkili okur bile içten içe bir merakla bekler yeni kitabını…

Tüm bunların ardından 2006 Nobel Edebiyat Ödülü Orhan Pamuk'a verilir. Böylece Pamuk, Nobel ödüllerinin en prestijlisi olan Edebiyat Ödülü'nü alan ilk Türk olur.

İsveç Akademisi, '2006 Nobel Edebiyat Ödülü'nün, ‘‘kentinin melankolik ruhunun izlerini sürerken kültürlerin birbirleriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulan Orhan Pamuk'a verildiğini'’ açıklar.

Açıklamada, Pamuk'un ‘‘roman sanatında, kimliklerle ve çift kişiliklilik motifleriyle oynamasıyla ün kazandığı’’, 'büyürken geleneksel Osmanlı tarzı aile yaşamından Batı yaşam tarzına geçişi yaşadığını' söylediği ifade edilir.

Nobel Edebiyat Ödülü'nü veren İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi Sekreteri Horace Engdahl, Pamuk için, "kendi ülkesinde tartışmalı bir kişilik, ama neredeyse ödülümüzü alanların hepsi böyle" der.

Engdahl, Pamuk'un hem Doğu, hem de Batı kültürleriyle bağları sayesinde çağdaş romanın köklerini genişlettiği için ödüle layık görüldüğünü belirterek, "bunun anlamı şudur: Kendisinin romanı bizim, Batılıların elinden aldığı ve bizim şimdiye kadar gördüğümüz romandan tamamen başka bir şeye dönüştürdüğü söylenebilir"

Pamuk'un ödülü kazanmasıyla, 1988'de Mısırlı yazar Necib Mahfuz'a verilmesinden bu yana Nobel Edebiyat Ödülü'nün ilk kez bir Müslüman ülkeye gitmiş olur.

Can Dündar, bir röportajında kendisine kitaplarının çok satmasının bir pazarlama stratejisi olduğuna dair yapılan eleştiriler hakkında ne düşündüğünü sorduğunda:

`Bence bir yazarın kitabını tanıtmak için, kendini rezil etmeden bir şeyler yapmasında sakınca yok. Tehlikeli olan, "Şundan biraz daha fazla bahsedersem, üç ölçek daha fazla bundan koyarsam, kötü insanlarla kurulduğu için affedilecek ilişkilerimden bahsedersem, ailemin ne kadar mükemmel olduğundan söz edersem, din konusunda okurun duygularını okşarsam okur beni daha çok sever" diye düşünerek yazmaktır. İşin tuhafı ben bunları yapmadığım halde popüler oldum. Bu da bana her seferinde biraz daha özgürlük alanı açtı. Belki de toplumun kendi kendine söyleyemediği şeyleri söyledim. Bunlar toplumdaki düşünsel değişikliklerin önünü açar, toplumun kendi içinde bazı temel konuları konuşma kabiliyetini geliştirir. Ama yalnızca yazarın ya da yayınevinin ticari manevralarıyla her yazar pazarlanabilse en zengin yayınevinin yazarı en popüler yazar olurdu.’ Der.

Özgür BENLİ

NEDEN KİTAP OKUMUYORUZ ?

Bu makale benim için oldukça zor bir yolculuğa davet ya da hangi ağaca ait olduğunu bilmediğim bir tohumu ekmek gibi olmuştu başlarken. Fikir sahibinden dökülüp bana geldiğinde aklımda kocaman bir soru işareti, yüzümde anlamsız bir gülümseme oluşmuştur eminim.

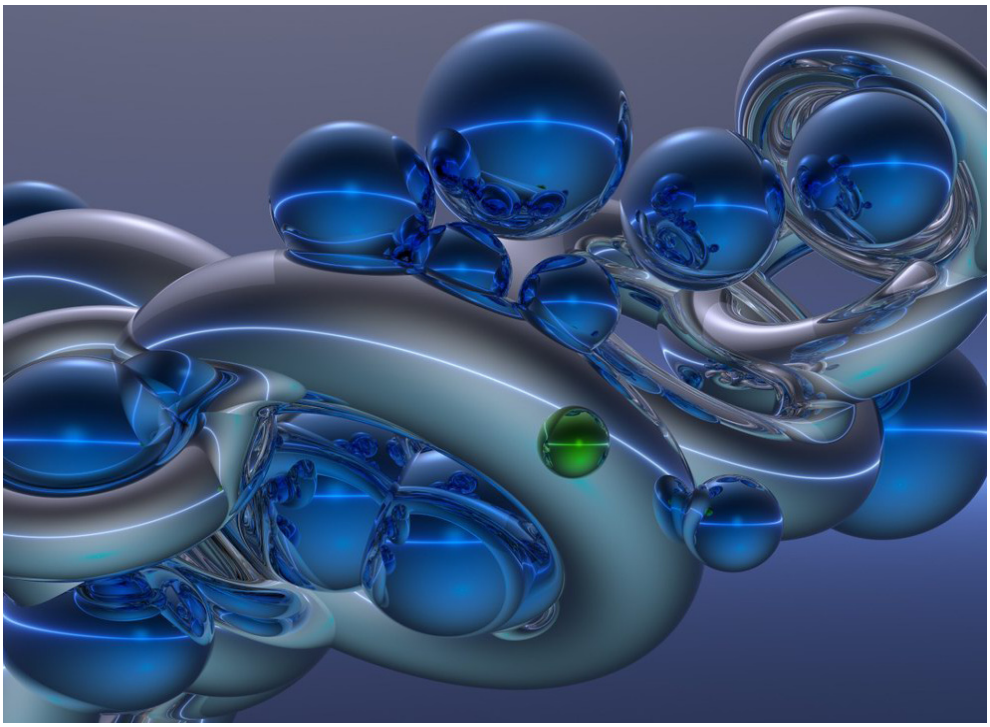

Acaba neden kitap okumuyoruz? Ben de bunu okumayan ya da neden okunmadığı hakkında fikri olan arkadaşlarıma sordum. Yani bana fikir leri dillendirmek kaldı. Sahiplerine arz olunur… Kitap okumak; okuyanlar için yeni dünyalar, sonsuz denizlerdir hiç tükenmeyen; diğer sayfanın merakıyla insanı uyutmayan...

Peki ya okumayanlar? Cevaplar o kadar çok ki! En üst sırayı zamansızlık aldı. Zaman bir problem mi, bence bir de ATATÜRK'e, MARCUS AURELİUS'a ya da FATİH SULTAN MEHMET'e sormak gerekir. Bunlar başarı ve kişisel gelişimi bir arada yaşayan liderlerdir. Günümüzde dünyanın çalışma temposu en yoğun ülkelerinden biri olan Japonya'da kişi başına düşen yıllık okuma oranı 28 kitaptır. Evet sorun zamansızlık değil; bu bir sebep değil bir bahanedir. Hem de bahanelerin şahıdır.

Güzel bir neden daha: parasızlık... Günümüzde bir sinema parasına kitap rahatlıkla alınabilir; (gitmiyoruz dediler!) 2 paket sigaraya da…Bizde neden bitmez: teknoloji! Tarihin en büyük icatlarından biri olan teknoloji kitap okumaya engel kabul edildi. Bilgiye kolayca erişmek bizi tembel yaptı. Artık doğruluğundan şüphe edinilen bilgiler bile genelgeçer hale geldi. Bir avuç bilgiyle yetinebilir olduk sanki. Belki de bu hiçbir zaman bir engel olmadı. Bu kadar bahane yeter diye düşünüyorum. Hiç bitmeyeceğinin farkındayız…

Asıl sorun hiçbir zaman dışarıda olmadı oysa… Sorunumuz zihinsel tembellik. Kişiliğimize hükmetmeyi öğrenemezsek hep hükmedilen taraf oluruz. Bunu da Hint Felsefesi'ndeki Kamamanas'la açıklayabiliriz. İçimizdeki Arjuna'ya oku atması için yardım etmeliyiz. Hayat kişiliğimizin elinde olursa o bahaneler yaratır; bize de inanmak kalır. Önemli olan içimizde ilerleyebilmekdir. Bunun için önce patikamızı kendimiz yapmalıyız. Ancak böyle sonsuz öze doğru yolculuğumuzu başlatabiliriz.

Kitap okumak, aktif kişi olmada evrimi hızlandırır. Tarihte insanlığa ve evrene hizmet için yazılan tecrübelerden neden uzak tutalım kendimizi. Günümüzde okumak için ömrümüzün yetmeyeceği kadar, sayısız kitap varken neden kendimizi bu nimetlerden mahrum bırakalım ki?

Sonuç olarak; kitaplar bize bahşedilen, içine sonsuzluğun sığdırılıp somutlaştırıldığı yükte hafif bilgide ağır nesnelerdir. Bu yazı ise bir eleştiri, bir yergi değil; değişimin zillerini çalan bir çocuk gibidir. O kapıyı açmaksa yazıyı okuyanlara kalır. Değişimden korkmayan, 'Ben buyum!'dan kurtulmayı amaçlayan herkese...

Seda ÖZTÜRK

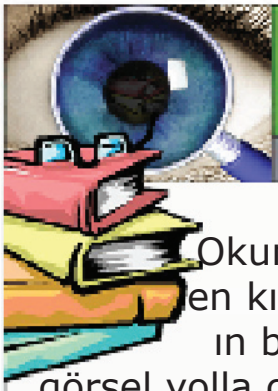

Bilgi Edinme ve Hızlı Okuma

MURAT ŞAŞAL

Okuma bilgi edinmenin en kısa yoludur. İnsanın bilgi edinmesi %80 görsel yolla gerçekleşmektedir. Olayları, sadece yerinde ve eşzamanlı olarak izleyebiliriz. Bunun için görsel öğrenme yöntemleri, saklanabilir ve istenildiğinde kullanılabilir olur. Bunun için günümüzde video ve resimler her ne kadar etkili olsalar da kısır bir malzeme sağlayacaktır.

Yazının icadıyla birlikte binlerce yıldır bilginin saklanarak aktarılması yolu yazınsal metinlerdir. İnsanın bilgi edinmesindeki en büyük payı okuyarak öğrenme almaktadır. İnsanın kendini, doğayı ve evreni tanıması, tarih boyunca yaşantıların ve düşüncelerin aktarıldığı kitaplardan geçmektedir.

Her olay artıları ve eksileri içinde barındırır. Günümüzde yazınsal metinlerle ulaşabileceğimiz bilginin haddi hesabı yoktur. Hedefimiz için bulabileceğimiz eşsiz kaynakların yanında en kıymetli hazinemiz olan "zaman"ımızı çalacak olan bilgi ve fikirler de bir o kadar fazladır. Burada "seçmecilik" ön plana çıkarak doğru ve faydalı bilgiye ulaşmada kritik bir rol üstlenmektedir.

Okuyacağımız kitapların fazlalığı zamanı daha verimli kullanma ihtiyacı doğuracaktır.

Bu ihtiyaca cevap veren yöntemlerden biri "hızlı okuma"dır. Anlayarak hızlı okuma temel eğitim içeriğinde yer almamaktadır. Okul sıralarında bize okumayı öğrettiler, hızlı okumaya değil! Bu temel değil, üstüdür. İhtiyaç duyan kişi bu beceriyi kazanmak isteyecektir. Her işi daha iyi yapmanın mutlaka

bir yolu vardır. Anlayarak hızlı okumanın da yöntemleri vardır. İhtiyaç duyan kişi bunu öğrenir, bu beceriyi hayatında kullanır.

Hızlı okuma becerisini hayatında kullanan kişinin okul, iş ve sosyal yaşamındaki kazanımları oldukça fazla olacaktır. Eğitim yaşam boyu devam ettiğine göre, bu sürece katkıda bulunacak "hızlı okuma"nın faydasının ne kadar fazla olduğu aşikârdır.

Tarihte çeşitli alanlarda başarılı olmuş kişiler başarılarının kaynağının kitaplar olduğunu söylemektedirler. Mustafa Kemal ATATÜRK'ün uşağı olan Cemal GRANDA bir hatırasını şöyle anlatıyor: Bir gün Atatürk, tarihle ilgili yine kalın bir kitap okuyordu. Öylesine dalmıştı ki çevresini görecek hali yoktu. Ülke ile ilgili bir sürü sorunlar dururken devlet başkanının kendini tarihe vermesi, Vasıf ÇINAR'ın n biraz canını sıkmış olacak ki Atatürk'e şöyle dediğini duydum:

— Paşam! Tarihle uğraşıp kafanı yorma. 19 Mayıs'ta kitap okuyarak mı Samsun'a çıktın?

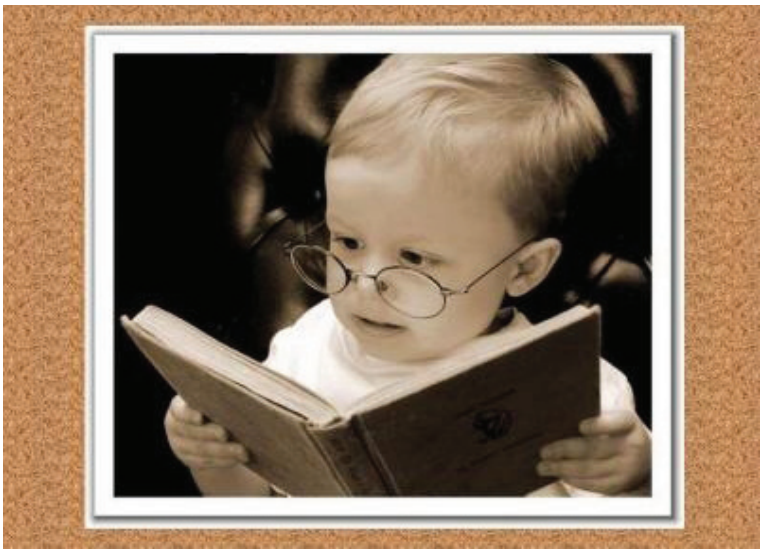

Atatürk Vasıf ÇINAR'ın bu sammi yakınmasına gülümseyerek şöyle karşılık verdi: "Ben çocukken fakirdim. İki kuruş elime geçince bunun bir kuruşunu kitaba verirdim. Eğer böyle olmasıydı bu yaptıklarımın hiç birini yapamazdım."

Hayatında kitap okumaya zaman ayıramayan kimse, zamanını doğru kullanmayı bilmeyen, en değerli hazinesini gafil işlerde harcayandır. Bir Hollywood filmini 10-15 kere izleyen kişi çoktur; ama aynı kitabı iki defa okuyan kişi sayısı azdır. Hızlı okumayla ortalama bir kitabı, ortalama bir film süresinde bitirebiliriz. Aynı şekilde Türkiye'de kitaba pahalı diyenler iki saatlik bir sinema filmine aynı parayı verdiklerini gözden kaçırıyorlar demektir.

Hızlı okuma çok okuyan insan için ihtiyaçtır. Çok okuyan insanın ise açmaları büyüktür. Hayatımız yaşam gayemize göre şekillenir. Hayat amacımız kendimiz için yaşamak, birkaç kişin sorumluluğunu almak, ülkemiz için çalışmak ya da evrene hizmet etmek olabilir. Hayat amacımız ne ise yapacaklarımız da ona göre şekillenecektir.

AYIN KİTABI...

Mutlu olmak ve anlamak üzerine bir roman:

MASUMİYET MÜZESİ

‘Hayatımın en mutlu anıymış,bilmiyordum’

Orhan Pamuk’un uzun zamandır beklenen romanı Masumiyet Müzesi Ağustos ayı sonunda piyasaya çıktı.Diğer tüm romanlarından farklı olarak odağında sadece aşk var bu sefer. Üstelik Türk filmlerinde görmeye çok alıştığımız tarzda bir ‘zengin erkek-fakir kız’ aşkı…Hikaye 1970’lerin ortalarında Nişantaşı’nda, zengin bir aileye mensup olan Kemal ile uzak ve yoksul bir akraba kızı olan Füsun arasında başlıyor ve günümüze dek sürüyor.Ama Orhan Pamuk’ta farkını tam burada gösteriyor. Çok bilindik,çok klişe ve çok basit bir hikayeyi detaylarla, inceliklerle, net zaman tarifleriyle öyle güzel süslüyor ki sanki ömrünüzde ilk defa böyle bir hikaye duymuş gibi okuyorsunuz. Bunu söylerken kitapta sadece aşktan bahsediliyor sanılmasın. Kitabın geçtiği dönem olan 70’lerin politik çalkantıları,sokak çatışmaları,sağ-sol kavgaları,askeri darbe,kadın-erkek ilişkileri,modern-muhafazakar tartışmaları ve elbette İstanbul, kitaba asıl rengi veren arka fonunu oluşturuyor.Romandaki karakter ne kadar aşk acısı da çekse, mutsuz da olsa genel olarak kitap Orhan Pamuk’ta alışık olmadığımız bir iyimserliğe ve çocuksuluğa sahip. Benim Adım Kırmızı için:’En renkli ve en iyimser romanım’ diyen yazar, Masumiyet Müzesi ile de en az Benim Adım Kırmızı’daki iyimserliğe ve canlılığa yaklaşmış, hatta ulaşmış diyebiliriz. Romanda enteresan bir şekilde sık sık yazarın diğer romanlarındaki karakterlerle burun buruna geliyorsunuz.Bu da yazarın diğer romanlarına aşina olan okur için büyük bir sürpriz, hatta olmayacak bir yerde hiç ummadığınız bir tanıdıkla karşılaşmışsınız hissi uyandırıyor.

Masumiyet Müzesi’nin en etkili yanlarından biri de zaman. Dışarıda diğer insanlar arasında geçen zamanla, içeride, sevdiklerimizle geçen ‘özel zaman’ arasındaki farkı anlıyorsunuz okurken. Hatıraların, nesnelerin ve insanların arasına dolan ve adeta ilerlemeyen; sadece ‘an’ lardan oluşan bir zaman kavramından bahsediyor yazar.Bu ‘an’ lar, kapsadıkları duygularla birlikte hatıralara dönüşüyorlar.

Romanın bir diğer ilginç ve sıra dışı özelliği ise romanda geçen ve Füsun’un dokunduğu pek çok nesnenin gerçekten de yazar tarafından bir müze de sergileneceğinin belirtilmiş olması.Hem de romandaki en önemli mekanlardan birinde, Füsun’un evinde gerçekleşeceği belirtiliyor bu müzenin. Aslında kitap da, romanın kahramanı Kemal’in dediği gibi bu müzenin katalogu gibi…Sanki müzeyi gezmeden önce okunması gereken ön bilgiler gibi sunulmuş okura…

Sonuç olarak Orhan Pamuk’u zor okunan,yavaş ilerleyen bir yazar olarak gören ön yargılı okurun bile hiç sıkılmadan, büyük bir keyif alarak ve kalınlığına rağmen(586 sayfa,) bir solukta okuyacağını düşündüğüm renkli bir roman Masumiyet Müzesi…

Özgür BENLİ

GÜN OLUR ASRA BEDEL...FOÇA

''Gün olur alır başımı giderim,
Denizden yeni çıkmış ağların kokusunda…
Gün olur başıma kadar mavi
Gün olur başıma kadar deniz
Gün olur, deli gibi…''

''Yolunu şaşırmazsan akıllanamazsın'', demiş Goethe. Yolunu şaşırıp da akıllanma rotasında; kah maviyi yudumlayarak ruhunda; kah özündeki eksik taşları bulmaya gidenlerin yolu Foça…

Foça'yı keşfetmem bundan dört yıl öncesine dayanıyor. Daha geç keşfedenlere göre daha şanslı olduğumu düşünüyorum. Foça koyuna yaklaşırken, sonsuz bir kıpırdanış peydahlanıyor insanın içinde; şen foklar gibi oluveriyorsunuz. Foça deyince akla şu günlerde sevimli fok''Badem''geliyor sanırım herkesin aklına. Foça'daki foklar da, doğanın kendileri için yonttuğu siren kayalıklarını yuva için seçmişler. Bu nedenle 1995'ten beri girilmesine kısıtlamalar getirilmiş ve dünya mirası koruma listesine alınmıştır. Akdeniz foklarının dünyadaki sayıları 500,Türkiye'de ise 100 civarında olduğu tahmin ediliyor. Foça Belediyesi'nin katkılarıyla 2006 yılında Foça Akdeniz Foku Rehabilitasyon Merkezi Türkiye'de ilk defa kurulmuştur.20 kg ağırlığındaki Badem burada rehabilite edilmeye başlanarak 140 kg olarak doğal ortamına bırakılmıştır. Çağrışım olarak bizim için de Foça doğal ortamımızı bulup, özümüzle kucaklaştığımız muhteşem bir yer…

HEMŞEHRİMİZ HOMEROS'UN FOÇA'SI...

Eski Yunan düşüncesinin oluşmasında Homeros ve Hesiodos'un katkıları büyüktür .İ.Ö.6.yy'de İyon kent devletlerini oluşturan yeni yaşam biçimini felsefe ve bilim belirlemiştir. Arkaik çağın başladığı bu dönemde, paranın da ilk kez kullanılması ile birlikte İyonya ve Attika'da birbirini izleyen hükümet darbeleri, devrimler ve reformlar meydana gelmiştir. Bu gelişimlerin öncüsü Homeros ve Hesiodos'un dışında yedi bilge etkili olmuştur. Bu düşünürlerin hepsi doğruluk,erdem,mutluluk bireyin yaşamı konusunda öğütlerde bulunmuşlardır. Homeros'da, kahramanı Odysseus'u bu değerlerle bezemiş, kahraman bir karakter yaratmıştır. Foça'daki bu yolculuğumda, aklımın bir noktasında Odysseus'un Akdeniz'deki yaşamındaki örüntüsünü kendimle beraber hissediyorum. Bu durumlarda nasıl olunması gerektiği midir erdem diye soruyorum sessizliğimi yalnızca bu dalga seslerinin bozduğu iklime?Homeros bu durumlardan kurtulmanın yollarını Odysseus'u yaratarak çözümleyip yoluna devam etmiş. Foça uygarlık tarihine önemli katkıları bulunan bizlerin; hatta burada yaşayanların bile bunu fark etmediği bir kent. Peki bize emanet edilen bu kültürel mirasa ne kadar değer veriyor ve yaşatmak için nasıl çaba sarf ediyoruz? Foça'nın mavi derin sessizliğinin yanında, takdire değer bireysel çabalarla yaşatılmaya, korunmaya çalışılan eski taş Rum evleri insanın içini bir büyü gibi sarıyor. Şöyle piyangodan para çıksa da ben de bir tane yaptırsam diyorum hep ve bu evlerin evvel zaman içindesine dalıveriyorum.

Tarihi yolculuk sırasında Foça'nın eski iyon yerleşmelerinden olduğunu hatırlatalım.Batı uygarlıklarının temelinin atıldığı;mimari,heykeltıraşlık ve felsefeye öncü olmuş kentlerden biridir.Geçirdiği zor dönemlerden sonra İskender buraya da ayak basıp eski adıyla burada bulunan foklardan adını alan ''Phoakaia'' Foça'nın yeni bir aydınlık döneme geçmesini sağlamıştır.14. ve 15. yy'de Cenevizliler'in elinde bulunan Foça tarihinde her daim ticaretle uğraşılmıştır.Akdeniz'de bir çok yerde koloni devletleri kurmuşlardır.

Antik Çağ mimari eserlerinin en önemlilerinden olan, şehrin doğusunda uzanan Athena Tapınağı belli dönemde yıkılıp kasaba durumuna gelmiş,ve şimdi gördüğümüz surlar Fatih Sultan Mehmet zamanında onarılmış. Fatih, 1455 yılında kendi adının geçtiği bir cami yaptırmış.Bu cami Foça'nın merkezinde bulunuyor. Bu yapıda iki tane kitabe göze çarpıyor. Avlu kapısındaki 1531 tarihli kitabe, Mustafa Ağa tarafından yaptırılmış. Ana giriş üzerindeki kitabeye göre de Kanuni Sultan Süleyman'ın emri ile yeniden inşa edilmiş.

Yolumuz üzerinde bir başka camii Kayalar Camii; dikdörtgen tavanla örtülü,15.ya da 16. yy'de yapıldığı sanılmakta. Fakat minaresi19.yy'de yapılmış. Şehrin merkezinin batısında 1548'de yapıldığı söylenen Foça kalesindeki,Kurt Hacı Mustafa tarafından inşa edilen Hafız Süleyman Mescidini gezmeye gidiyoruz.Küçük bir ormanın ortasında gibi seramiklerle ve vitraylarla bezenmiş bir yapı. 18-19. yy'de son şeklini almış.

Hava malum sıcak, karnımda müthiş majör ziller çalmaktayken ve aklımda balık tava varken burada bir es diyorum usumun maestrosuna;ve sahil kenarında kendimi bırakacak bir mekan aramaya koyuluyorum. Çarşıdan kuzeye doğru ilerlerken tam solumuza düşen yerde Porto denilen ve fiyatının da keseye uygun cinsinden olduğu bir yere hemen demir atıyoruz. Yani ‘Foça’ya gelinir de balık yenmez mi?’ sesleriyle sahibi ve işletmecisi Zafer bey bizi misafirperver bir şekilde karşılıyor. Ben malum sorularımla deniz- balık üzerine sohbetimizin başlama çanına vuruyorum. Her mevsim her tür balığın olduğunu fakat bu ayda sardalyenın bol ve lezzetli olduğunu söylüyor. Bunu takiben bir sardalye tava şöleni bizi bekliyor. Nefis kokusuyla mideye indirmeye başlıyorum. Oturduğum masadan karşı tepede bir şeyler gördüğümü bunların ne olduğunu soruyorum. Eski yel değirmenleriymiş. Beş Kapılar,Şeytan Hamamı,Taş Ev,Heredot Duvarı,Kybele Tapınaklarını gezmeden ayrılmayın diyor. Balıklar da bu arada bitmiş durumdayken,nasıl pişirdiklerine dair birkaç ipucu alıyorum. Burada yemekler çoğunlukla zeytinyağının eşsiz lezzetiyle hüküm sürüyormuş. Isıya daha dayanıklı olduğu için yanmıyor ve koku çıkarmıyormuş. Foça’ya dair daha başka yaşanmış öyküler dinlememizin ve İsmail Dede’yle tanışmamız gerektiğini söylüyor. Ertesi gün İsmail Dede, namı diğer İsmail Kaptan’la çayını yudumlarken buluşuyoruz. Kalbim bir kuş gibi çırpınıyor. İsmail Dede bize taş çıkartacak şekilde takım elbiselerini giymiş, çakır gözleriyle sıcacık bir gülümsemeyle bizi karşılıyor...Yılların bıraktığı hazin izlerin üşüştüğü yüzüne bakarak ellerinden öpüyorum heyecanla…Gözlerinden, dimdik duruşundan; soracağım tüm sorular siliniveriyor içimdeki kargaşalıkta…11 eylül 1922 diyor, kurtuluş yıllarını canlandırmak istercesine yorgun bedenini geriye iterek, siyah arabasından inen Atatürk’ü anlatıyor…Hey hey seslerini içimde birbirine vurduruyor! Atatürk siyah arabasından inip yanına gelip omzunu sıvazlayarak ’’Senin adın ne evlat?’’ demiş.’’ismail Paşam’’ demiş, dimdik felli duruşuyla.’’Sen okula gidiyor musun İsmail’’demiş, Gazi Paşa.’’Bizim burada okulumuz yok ki Paşam’’,demiş. Gazi Kemal Atatürk , o günden sonra okullar yaptırmış Foça’ya...’’O yıllar Rumlar bize bir şey yapmadı’’ diye devam ediyor. ‘‘Hepimiz dostluk kardeşlik içinde yaşardık.’’

Savaş yüzünden hepsi evini eteğini ocağını kayıklara yükleyip bir bir gitmişler. Aynı sokağı,kahveyi,tarlayı paylaştıkları,büyüdükleri can dostları et tırnaktan ayrılır gibi ayrılmışlar. İsmail Dede 'O yıllar çok zordu' diyerek söze devam ediyor. 3 yıl askerlik yapmış ve askerden sonra evlenmiş. Biz gençlere mesajı oluyor;'Var olanı yok etmek yıkmak kolay, korumak inşa etmek emek ister' diyor. Dört kız evlat yetiştirmiş, denizcilik yapmış; ama hiçbir şeyi yok. Devletten aldığı 3 aylık var, malum yaşlılık maaşı...Derin yontular açılan içimde, tekrar görüşmek üzere vedalaşıyoruz…Teşekkürler İsmail Kaptan…

Adımlarım bir ara nereye gideceğini şaşırıp kalmış durumundayken,burnuma kavrulmuş dibek kahvesi kokusu takılınca adımlarımın kılavuzu kendini ele veriyor. Hadi diyorum marş!marş!!.ileri!..Adı da kendi gibi ilginç ''Kokoloz''a dümeni çeviriyoruz.Tam bana göre dedikleri türden bir mekan. Otantik dekoru,uğrayanların eline bir kitap alıp buranın huzurunda okuyabileceği kitaplığı,püfür püfür nargilesi,tarihi taş bir binanın yuva sıcaklığını andıran bir mekan. İşletmecisi ve sahibi Nergis Hanım'la ufak bir sohbet girişimine hazır olan ben; lafı hemen 'Ne kadar şanslısınız' demekle açıyorum. Kendisi su altı arkeoloğu imiş...(içimden imrenen bir vay çekiyorum.Nefesler tutulmuş vaziyette.) Ege Üniversitesi'nde okurken buraya kazıya gelmiş. Hikaye aynı; hayran kalmış Foça'ya ve yerleşmeye karar vermiş.18 yıldır buradaymış.hala kazılara devam edip beş yıldır da burayı işletiyormuş.(Ne güzel! Hem iş hem rüya.)Gelen misafirler arasında yerli yabancı herkes sanki bir misafir havasında… Sohbet, gülüşmeler…benim de hiç kalkasım yok…Hayatlarını buraya adayan insanların görüntülerine tek tek takılırken kahvemi yudumlamayı ihmal eden ben hemen tavlaya sığınıyorum. Ne yazık ki annem tavla bilmediği için damaya talim edip bu güzel atmosferin tadını çıkarıyoruz.

Güneş artık iyice kendini karanlığa gömünce, Foça'nın bir başka güzel yüzü insanı büyülüyor. Ay ışığı,gecenin ışıkları,balıkçı tekneleri,hazin bir müzikle yakamoza kardeş melodiler oluşturuyor. Flüt ve gitar sesini takip ederek Cafe Foça Karası'na geliyorum. Flütten yayılan sesler Foça'nın taş evleriyle dar sokaklarında sonsuzluğun sesine karışıyor. Fareli Köyün Kavalcısı, benim malum fare misyonumla tekerrür ediyor. Yine içimden tam bana göre sesleri nida halinde...Bir yandan müzik,bir yandan ızgara balık,bir yandan malum meşrubatlar…Yerli yabancı turistler, evrenselliğin mucizesini tarih olacak bu zamana en güzel renkleriyle işliyorlar…Şaşkın usumdan şu dizeler boşluğa terk ediyor kendini:''Garip bir hüzün çöker mi bu kalabalık içinde,taş evlere taş çıkartan bir taş yüreklilik var; gecenin bu serzenişinde Ömrümüze ait bir şeyler arama telaşında kiraya hüküm giymişiz, sonsuz olunabilirlilik düşlerimizi…Oysa hem uzak hem yakını nasıl da kayda değer biz insan dedikleri…''Fosilleşen bir ağıta dönüşüyor içimdeki sesler. Umarım hayattaki formunu bulur .Bir şarkı tuttum flütün sofrasından, belki aklımı kaçırmışlığıma deva olur…

HUMUNİ,PUFİDİ TAMAM DA; TOMBİ NASIL OLUR FOÇA'DA?..

Ne diyelim dostlar;yorgun büstümü dinlendireyim dedim...Dolaştım sokakları, buldum sizin için de bir çok pansiyon...Konaklamak için keseye uygun pansiyon çok...Zatıalimin ilgisini çeken İyon Pansiyon'a gelelim...Bir şirin,bir tarihi,bir mistik ne desem az gelecek; gelin de görün derim.Yeşil bir örtünün,börtü böceğin içinde(lafın gelişi,kene yok),tarihi dokusu bozulmadan itina ile dekore edilmiş,zaman makinesi ile ışınlanılmış bir yer. Denize 100 metre uzaklıkta,telefon ile rezervasyon yapılabiliyor. Geniş avlusunda gecenin sesini dinleyerek huzura ulaşabilenlerin yeri.

ÇADIRIMIN ÜSTÜNE ŞIP DEDİ DAMLADI…

TABİ OTEL DEĞİL DE BEN DOĞA ADAMIYIM, DOĞADAN GELDİM, DOĞAYA DÖNERİM...SÜREKLİ,BİLİNÇLİ,KARŞILIKSIZ BİR EYLEME KUCAK AÇIYORUM DİYORSANIZ HEMEN AŞAĞIKİ SATIRLARA TROMBOLLÜ ULAŞIN..

Çadır kurmak isteyenler! İmbat Obası mevkiinde çadır kamp alanı mevcut. Buranın kumsalı harika, el değmemiş güzellikte. Kampçılar için özel bir takım tavsiyelerde bulunulmuş:

*Çadırı çantadan çıkardıktan sonra düzeltip öyle çıkarın. Çadırı torbasından çıkarırken de kazık ve direk torbalarına,çadıra,tentene varsa tünele sahip olun.
*Çadırınız nemliyse çok gezdirmeyin,kuruyunca yırtılabilir, üzerine ağırlık takın. Çadırı kurduktan sonra önce matları serin,sonra çantaları koyun.
*Bolca kağıt,tuvalet kağıdı bulundurun, naylon torbalar içinde muhafaza edin.
*Çadır rüzgar almamalı;ya da çok rüzgarlı bir yerdeyse, daha az rüzgar alan bir yere kurun. Arkası rüzgarın yönüne baksın. Suyu engellemek için tentenenin altına taş koyabilirsiniz. Arazi eğimli ise yatanların başı aşağı gelecek biçimde kurun. Eğer arazi taşlık ise taşları ayıklayın,zor taşlar varsa üzerine giysi benzeri eşyalar örtün.Kaya düşmelerinden korunmak için kayaların şeklinden ve renginden bunu anlayabilirsiniz.Açık sarı ve açık kahverengi tonları arasında ise kaya düşmesine uygun yerlerdir. Eğlenceli kamplar.

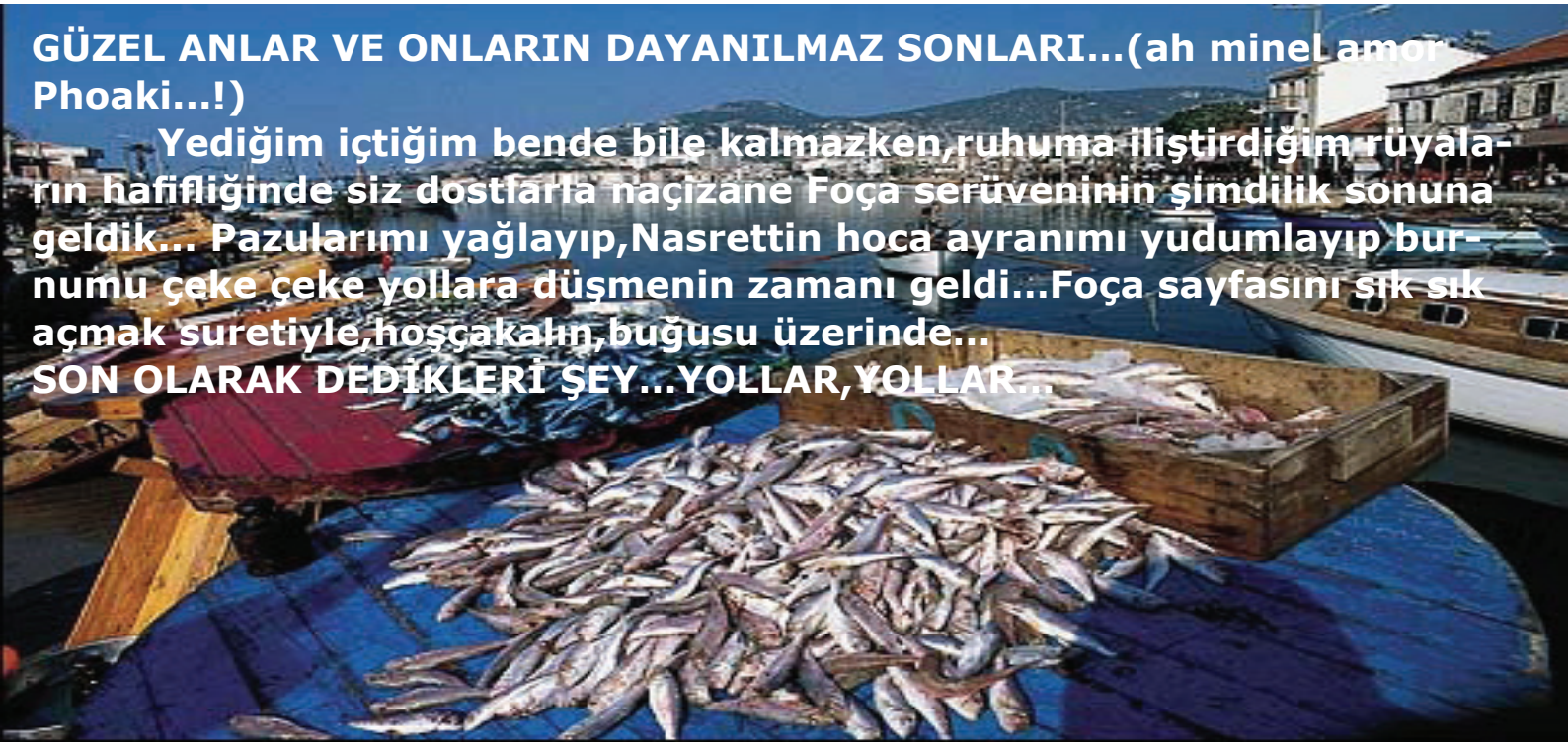

GÜZEL ANLAR VE ONLARIN DAYANILMAZ SONLARI...(ah minel amor Phoaki...!)

Yediğim içtiğim bende bile kalmazken,ruhuma iliştirdiğim rüyaların hafifliğinde siz dostlarla naçizane Foça serüveninin şimdilik sonuna geldik... Pazularımı yağlayıp,Nasrettin hoca ayranımı yudumlayıp burnumu çeke çeke yollara düşmenin zamanı geldi...Foça sayfasını sık sık açmak suretiyle,hoşçakalın,buğusu üzerinde...
SON OLARAK DEDİKLERİ ŞEY...YOLLAR,YOLLAR...

Kendi aracınız ile:İzmir-Çanakkale yolunun 39'uncu kilometresinden sola sapıp 26 km sonra Foça'ya ulaşabilirsiniz.

Otobüs ile: İzmir otogarında,peronların en başında''Eski Foça'' yazar.Kış tarifesinde 06:30'da başlar;akşam 21:15'te son seferdir.Yaz tarifesinde 06:00'dan,23:00'a kadar devam ediyor.Her yarım saatte araç bulabilirsiniz.

'' Toprağa tutunduklarımızla suyla suya,
Akdeniz'e kattıklarımızla yelken açtık; Gün solunumuna....''

Özlem'in Mandarini...

İthaf

Sönmüş yanardağlar, kaleler eteğinde
Yüzyıllardır uyuyan şu bizim İzmir
O aşık kadınları, levent erkekleri nerede
Sahilde yaşayıp göçtüler mi kim bilir?
Sır şimdi gözyaşları, saadet dilekleri
Biz gelen yüzyılların hikayesi sır
Eski İzmir diye ne varsa şunun bunun bildiği
Yaşlıların kırık dökük anlattığıdır...

Necati Cumalı

Tarihin Beşiğinde Bir Kent: İZMİR

Kuruluşunda ve adında birçok efsane barındıran Akdeniz in en önemli yerleşim birimlerindendir İzmir. Son olarak Bornova ilçesindeki Yeşilova Höyüğü'nde 2005 yılında yapılan kazılar sonucu, İzmir kenti tarihinde bilinenden 3 bin yıldan daha eskiye M.Ö. 6500 yıllarına kadar gidilmiştir. Yeşilova buluntuları İzmir'deki ilk yerleşimin Neolitik Çağda Bornova Ovası'nda başladığını, yerleşim sayısının Kalkolitik ve Tunç Çağlar süresince artarak devam ettiğini göstermiştir.

Yeşilova Höyüğü -İzmir'in Prehistorik Yerleşimi

2003 yılında Ali Beke Özkan'ın müzeye getirdiği bazı pişmiş toprak ve taş eserlerin çıktığı yeri saptamak amacıyla gidilip bakılmasından sonra varlığı keşfedilen ve kazısı 2005 - 2006 yılları içinde gerçekleştirilen İzmir'in içindeki en eski yerleşim alanıdır. Höyükte kazılara Kültür Bakanlığı'nın izni ile 27.7.2005 günü İzmir Arkeoloji Müzesi ve Ege Üniversitesi Edebiyat Fak . Arkeoloji Bölümü ortak projesi olarak Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi Yar.Doç.Dr.Zafer Derin ve öğrencilerinden oluşan bir ekiple başlatılmıştır.

Yeşilova Höyüğü; İzmir İli , Bornova ilçesi sınırları içinde, Karacaoğlan mahallesinde yer almaktadır. Yerleşim alanı, Işıkkent Eğitim Kampüsü'nün doğusunda , Bornova Anadolu Lisesi'nin güneybatısında , Manda Çayı kıyısındadır.
*Yeşilova Höyük Resmi Web Sitesi: http://yesilova.ege.edu.tr/

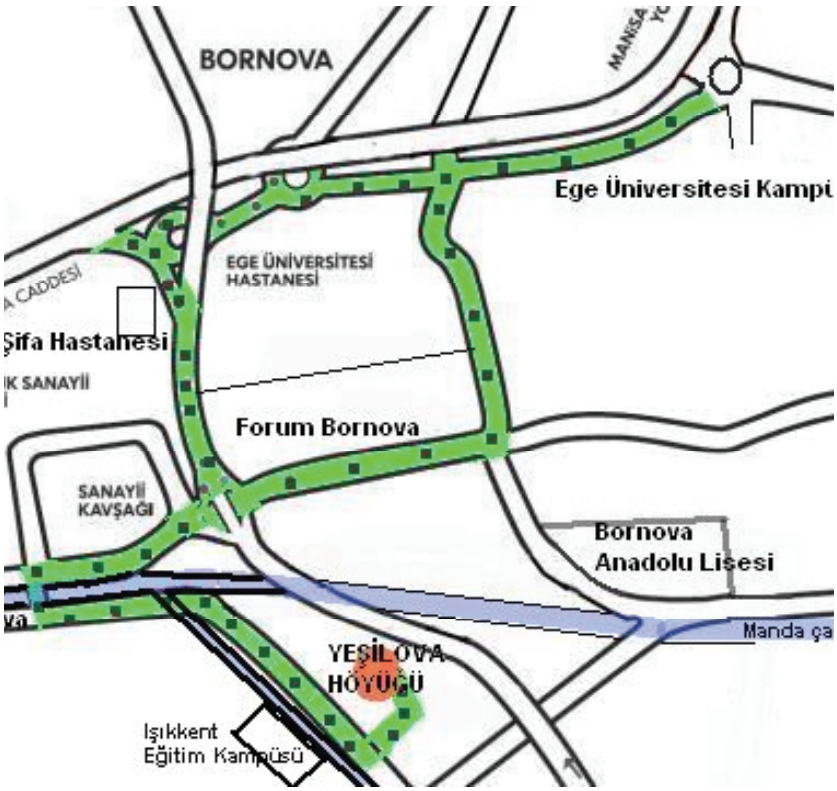

Amazonlar ve İzmir’in İsmi

İzmir'in bir yerleşim alanı olarak ortaya çıktığı dönemlerden başlayarak, farklı isimlerle anılmış olduğuna dair ileri sürülen görüşler bulunmaktadır. Ancak kısa sürelerle de olsa, kullanıldığı sanılan bu isimlerin hiç birisi, Smyrna adı gibi sürekli ve kalıcı olamamıştır. Zaten bugün İzmir olarak kullandığımız isim de, Smyrna kelimesinin dönüşmüş biçimidir. Smyrna tamamen Anadolu kökenli bir kelimedir. Eski İyon lehçesi, isimlerin başına "i" belirleme sözcüğü getirilerek, kentin adını "İzmirni" olarak söylemiştir. Bu gün kullanılan İzmir sözcüğü işte bu kökten gelmektedir.

Söylenceye göre Amazonlar Anadolu' da yaşamışlar ve birçok kent kurmuşlardır. Bu kentlerden biri de İzmir’dir ve ismini bir Amazon Kraliçesinden almaktadır.
İzmir yöresinde yaşamış Elektdi isimli bir kavim, Amazonlarla savaşarak onları yenmişti. Sonra, kralları These, Amazon önderi Smyrna ile evlenmiş ve kente onun adını verdirtti. Böylece, Herakles ve Thesus mito-öykülerinde ismi geçen Amazon Kraliçesi Smyrna, kente ismini vermiş oldu.

Eski İzmir M.Ö. 3000 – 600

Bir yerleşme olarak ortaya çıktığı zamandan, M.Ö. 800’lü yıllara gelindiğinde İzmir, kent kriterleri taşıyan bir yerleşme olarak bugünkü Bayraklı’da, adını verdiği körfezin karaya ulaştığı noktada kendini göstermeye başlamıştı. İlkçağ Ege dünyasının en erken ızgara planlı, yani sokakların bir-birini dik kestiği, düzgün geometrik planlı kentlerinden birisi olarak tanınmıştı. Eski İzmir tapınakları, deniz ticaretine elverişli ortam hazırlayan limanı, savunma tesisleri ve yönetsel özellikleriyle bir kent devletiydi.

Bu dönemlerde İzmir ’in tarihsel gelişimini şu şekilde özetleyebiliriz. M.Ö. 3000 de İzmir bir Aiol kentidir. Bir dönem Hitit İmparatorluğu'nun nüfuz alanı içine girse de (M.Ö. 2000–1200), Aiol kenti olma özelliğinin İonialıların kenti ele geçirmelerine kadar sürdürdüğü bilinmektedir. M.Ö. 800 dolaylarında ticari faaliyetlerini İzmir Körfezi'nin son noktasına kadar yaymak isteyen İonialılar sınırlarındaki bu Aiol kentini ele geçirdiler. Deniz ötesi kolonileri aracılığıyla iyi işleyen bir ticaret ağına sahip olan İonialıların İzmir'i ele geçirmeleri, kentin tarihinde hızlı bir dönüşüme neden oldu. Kent, ticaret aracılığıyla kısa sürede zenginleşti ve gelişti. Kentin zenginliği komşu Lydialıları harekete geçirdi ve İzmirlilerle savaşa girdiler. M.Ö. 610–600 yıllarında Lydia orduları, kenti ele geçirmeyi başardı. Lydialılar daha sonra kenti yıkıp tahrip ettiler. Ancak İzmirliler kentlerini yeniden kurmayı başardılar. Eski İzmir'in çöküşü, Anadolu'da Pers istilasının (MÖ 546) sonuçlarındandır. Bu tahribattan sonra, Bayraklı'daki yerleşim alanında bir daha kent düzeninde bir yerleşim oluşamadı.

Tepekule Höyüğü– Smyrna Antik Kenti

Höyük, Eskiçağ'da küçük bir yarımadadır. Burası kuzeyden anakara ile bağlantılıdır. Antik kentteki ilk bilimsel çalışmalar Prof. Dr. John M. Cook ve Prof. Dr. Ekrem Akurgal tarafından İngiliz-Türk üyelerden oluşan bir heyet ile 1948-1951 arasında gerçekleştirilmiştir. Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal 1966 yılından itibaren 1993'e kadar kesintisiz olarak kazıları sürdürmüştür. Çalışmalar 1993'ten itibaren Prof. Dr. Meral Akurgal başkanlığında yürütülmektedir.

Tepekule Höyüğü; İzmir İli , Karşıyaka ilçesi sınırları içinde, Bayraklı yerleşkesinde yer almaktadır.

*Tepekule Höyük Resmi Web Sitesi: http://www.smyrnabayrakli.com/

Günümüz İzmir'i ve İskender'in Rüyası

Tarihe ait her kent gibi günümüz İzmir `inin de kuruluşu bir efsaneye dayandırılmaktadır. M.Ö. 336 – 323 yılları arasında bir dünya imparatorluğu kuran, Batı ile Doğu'yu devleti içinde birleştirmeyi amaçlayan Makedonyalı Büyük İskender, antik çağın en ünlü kişilerinden biridir.

M.Ö. 334 yılında Sardeis'ten (Sart) İzmir'e gelen Büyük İskender, o zaman ormanla kaplı " Pagos Tepesi" denilen Kadifekale'de Nemesis Kutsal Alanı'nda (İzmirliler çifte Nemesis'i, yani ikili su perisini kutsal sayarlardı) avlanırken, bir ara ulu bir çınarın (bazı kaynaklarda palmiye diye geçer) altında uykuya dalar. Rüyasında gördüğü iki Nemesis, İskender'den yeni kentini uyuduğu tepenin eteklerinde kurmasını isterler. Uykusundan uyanan İskender, Klaros'un (Ahmetbeyli) Apollon Kahini'ne gördüğü rüyayı anlatarak, fikrini sorar. Kahin Rüyayı tek bir cümlede yorumlar:

- Kutsal Meles Çayı kenarındaki Pagos Tepesi eteklerinde yerleşecek İzmir'liler, eskisinden dört kez daha mutlu olacaklardır.

İskender generalleri Antigonos ve Lysimakhos'a yeni kenti kurmaları için emir verir. Böylece Bayraklı'daki yerleşmeden sonra, "ikinci İzmir kenti" şekillenmeye başlar...

Adil Yılmaz

Kaynaklar:

- *http://www.ithakiajans.com/izmir/izmir.htm*
- *http://www.izmir.bel.tr/StandartPages.asp?menuID=824*
- *http://www.izmirsehirrehberi.com/tarihce/tarihce.htm*
- *http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0zmir*
- *http://www.izmir.gov.tr/tr/genel/default2.aspx?mid2=116&mid1=2*
- *http://www.izmirturizm.gov.tr/default.asp?l=tr&mid=84*
- *http://64.233.183.104/search?q=cache:UdLXXhyTDJwJ:izmiraum.ege.edu.tr/izmir.doc+izmirin+kurulu%C5%9Fu&hl=tr&ct=clnk&cd=5&gl=tr&client=firefox-a*
- *http://64.233.183.104/search?q=cache:YLFCDFmJEHgJ:www.felsefeekibi.com/forum/forum_posts.asp%3FTID%3D36280%26PN%3D1+Herakles+ve+Thesus&hl=tr&ct=clnk&cd=3&gl=tr&client=firefox-a*

KUNG FU PANDA

Yapım : 2008, ABD / Çin
Tür :Animasyon
Yönetmen : Mark Osborne, John Stevenson
Senaryo : Jack Black, Jonathan Aibel, Glenn Berger
Seslendirenler : Müşfik Kenter, Köksal Engür, Deniz Uğur, Okan Yalabık, Murat Aydın, Kerem Atabeyoğlu, Mazlum Kiper
Görüntü Yönetmeni : Yong Duk Jhun

Panda ayısı Po, antik Çin'deki Barış Vadisi'nde ucuz bir restoranda garson olarak çalışmaktadır. Kung fu fanatiğidir ama vücudunun şekli son derece hantal ve biçimsiz olduğu için kung fu dövüş sanatını bir türlü en iyi şekilde sergileyemez. Po'nun en belirleyici özelliklerinden birisi de, antik Çin'deki hayvanların en tembeli olmasıdır.

Bu arada Barış Vadisi'nin kapısına birbirinden güçlü düşmanlar dayanmıştır. Eski bir efsaneye göre günün birinde bir kahraman doğacak ve halkına (vadi sakinlerine) mutlak kurtuluşu ve huzuru armağan edecektir. Ancak vadi sakinlerinin umutla beklediği Seçilmiş Kişi'de olması gereken işareti, vadideki en tanınmış savunma sanatları ustaları bile bedenlerinde taşımamaktadır. Vadinin en tembel, en üşengeç hayvanı olarak üne kavuşan Panda ayısı Po,günün birinde bir yarışmaya katılınca vaad edilen kurtarıcının taşıması gereken işareti vücudunda taşıdığı fark edilir. Bu durum karşısında herkes çok şaşırır. Gereken/beklenen işareti bu uyuşuk panda ayısının taşıdığını gören dövüş sanatı ustaları ise tam bir şok geçirir. Ancak çok fazla zaman kaybetmeden, ne yapıp edip, bu kibar ve tembel Panda ayısını bir kung fu savaşçısına/ustasına dönüştürmekten başka çareleri de yoktur.
Bu film tipik olarak doğu felsefeleriniden beslenen güzel bir senaryoya sahip .
Bir panda sayesinde insanın iç olarak kendisi ile hesaplaşmasını ve dahası kendine nasıl bir yol bulacağına dair bir önerisi de olan bir film.

Film, pandaya kimsenin inanmaması, ama Kung fu hocasının kendisine inanması ile başlar. Panda o güne kadar Kung Fu yapmayı beklerken kendisine hocası dışında herkes tarafından (kendisine Kung Fu öğretecek ustanın bile) duyulan güvensizlik nedeniyle pes etme ve mücadele etme arasında bir savaş yaşar. Bu noktada kutsal şeftali ağacının altında hocası kendisine iyinin ve kötünün olmadığını, tesadüf diye de bir şey olmadığını öğütlemesi üzerine pandanın yorucu serüveni başlar.
Bu serüven içinde aslında kişinin zaafları yoluyla (ki pandanın ki yemek yemek) depresyonunun artabileceği ama bir yandan da usta tarafından kullanılmasına kişi izin verirse, zaafının kendisi için bir eğitim aracı haline gelebileceği vurgulanmış.

Bu da kusurların olmadığını, bunun da sadece bir bakış açısı olduğunu, kusurların erdeme dönüşebilmesi için onların ustaca kanalize edilmesi gerekliliğini vurguluyor. Panda Po, tüm engellere rağmen karşısındaki en güçlü rakibi de yener. İnsanın, dönüşüm ve değişim serğveninde aslında büyük bir sırrın olmadığını, sırrın insanın kendisi olduğu ve bu sırrın çöüzülmesi halinde, kişinin fiziksel ve tinsel anlamda zafere ulaşmasının mümkün olduğu da vurgulanıyor. Rakibinin bir özelliği de çok iyi bir savaş sanatçısı olmakla birikte, ustasının hoşuna gitme konusunda sahip olduğu yoğun takdir edilme duygusu, ki asıl bu yönü de kendisini birçok kötülük yapmaya ve hatta kendisine tüm bu savaş sanatlarını öğreten ustası ile de dövüşmeye itmiştir. Bu fikir de doğu felsefelerinde, egozimin, duyguların takdir edilme zaafının, sevilme isteğinin eğer daha üst, karşılıksız bir amaç doğrultusunda hareket edilmiyorsa insanın kendisine, dolayısıyla başkalarına da zarar vereceği fikri vurgulanmakta. İnsanı doğruluktan en çok uzaklaştıran şey, doğruluk arzusudur.

Bu film, beni uzun zamandır etkileyen ilk film oldu. İç/dış savaş ve mücadele alışıldık bir konu. Ve bizi her gün rahatsız eden bir konu. Ancak bunun bir çözümü var ve bu filmde vurgulanıyor. Vadinin kurtuluşu, Panda'nın kendi iç mücadelesindeki zafere bağlı. Kendini kurtarır ve vadiyi de kurtarır. Bu doğu felsefelerinin insanı hareket etmeye zorlayan ve umutlandıran bir yolu. Bilgisayarlara, oyunlara, çay sohbetlerine daha az zaman ayırarak; kendimizle onları daha az yapmak üzere savaşa geçerek, vadimizi değiştirmek için bir şeyler yapabiliriz...

Delia Sternberg Guzman'ın dediği gibi: Herkes gençliğinde adaletsizliklerden şikayet eder. Onları düzeltmek için çabalar ama ilk olarak kendisinden başlaması gerektiğini unutur.

Semra ŞEN

Karanlık şehri, dinmeyen yağmuru, sallanan evi, hep yetişmek zorunda olan metropol insanları ile bütün noktaları birleşmiş, boşluğu barındırmayan bir film Se7en. Klasik bir polisiye/gerilim filmi, evet. Ama burada kullandığımız klasik terimi yaygın kullanılışın aksine; yenilikçi, baz alınan, klasikleşmiş anlamında. Benliğini, şehirdeki varlığına harcamış fakat tüketmekten sonuna dek kaçınmış dedektif William Somerset (Morgan Freeman) ile şehrin yeni kurbanı dedektif David Mills'in (Brad Pitt) hikayesini izliyoruz Se7en la. Bu tür filmlerde sık sık kullanılan yaşlı polis-genç polis birlikteliği filmi sıradanlaştırmıyor, aksine ikili arasındaki diyologlarla filmin işleyişine katkıda bulunuyor.

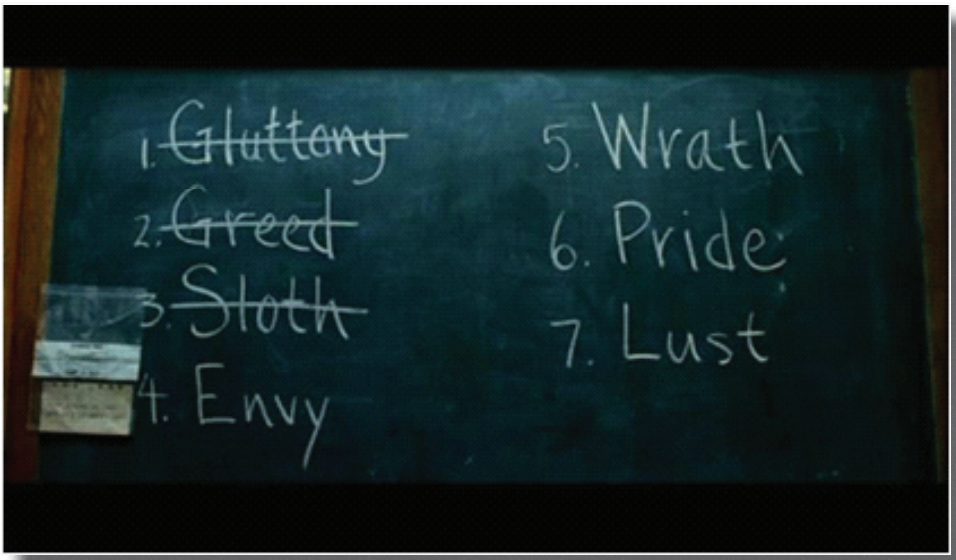

Yerini ve zamanını bilmediğimiz bir oyundayız seyrederken.
Hangi taraftayız başlangıçta? "Topladığı ip uçlarının ıssız bir adada biriktirdiği elmaslar" olduğunu düşünen dedektif Somertset'in mi, yoksa her birinin refah için kullanılacağına inanan genç dedektif Wills'in mi?

David Fincher her zaman sorduğu ‘‘ne kadar doğruyuz ya da ne kadar yanlışız’’ın yanında, ne kadar umutluyuz ya da ne kadar umutsuzuzla eş değer bir soru soruyor belki de Se7-en da, filmin senaristi Andrew Kevin Walker'la beraber.

Modern insanın modernite kavramını sorgulayan David Fincher, Se7en’da bizi yılmadan soru işaretleriyle besliyor. İkinci cinayetin ardından, cinayetlerin yedi ölümcül günahla ilişkili olduğunu öğrenmemize rağmen sorular peşimizi bırakmıyor. Ve bir süre sonra biz de dedektiflerle beraber loş bir kütüphanede Dante’yi, Chaucer’i okurken buluyoruz kendimizi ve daha çok soru sorarken kendimize.
Bunun yanı sıra seri katilimizin gizemi de bonusumuz oluyor.
Yer yer dedektif Mills'in, yer yer dedektif Somerset'in ve gizemli katilimizin terazisinde dengemizi kaybediyoruz.

İşlenilen cinayetlerin, cinayetin meydana gelişi sırasında -cinayet sürecinde- gösterilmemesi, bu tip sahnelerden hoşlanmayan sinemaseverler açısından olumlu karşılanıyor fakat aslında bu durum, film boyunca David Fincher'ın en büyük kozunu işaret ediyor. İzleyiciye bıraktığı gerikalmışlık hissi, tüyler ürpertici cinayet mahalleriyle neden,nasıl,niçin kavramlarını geçip usulca izleyenin görüntülerle titremesine sebep oluyor.

İlk cinayet mahaliyle ilk gardımızı da alıyoruz gelecek görüntülere karşı. Yalnızca dedektiflerin el fenerlerinin ışığı kullanılarak çekilmiş olan bu sahnede, her ayrıntıyı yavaş yavaş görmemiz sağlanıyor ve sonunda bütünüyle kurbanı elleri ve ayakları bağlı olarak gördüğümüzde ise neyle karşı karşıya olduğumuzu biliyoruz artık. Evet, çatlayana kadar zorla yemek yedirilerek infazı gerçekleştirilen şişman adam sadece bir başlangıç ; savcının katliyle oyunu ateşleyen katil, bunu iyice görmemizi istiyor.

Yaşlı dedektif Somerset'in derdine ortak oluyoruz bu sahnelerde . İnsanlarla birlikte şehirlerin de çürümüşlüğüne şahit Somerset'teki kaçma hissine kapılıyoruz. Unutup bırakmak istiyoruz. Mekanların sahiciliği ve karanlığıyla bütünleştirilen aydınlık gerçekler hislerimizi kuvvetlendiriyor, görmekten kaçtıklarımızı gözümüze sokuyor.

Film boyunca katille ilgilli çok ufak ipuçları elde edebiliyoruz. Adının John Doe olduğunu öğrendiğimizde bile tatmin edici bir sonuca ulaşamıyoruz. Bir süre sonra katilin binlerce günlüğü var elimizde ama bu da bir şey ifade etmiyor, bir sonraki hamleyi tahmin etmemize yetmiyor. Jenerikte Kevin Spacey isminin geçmemesi de izleyicinin elini kolunu iyice bağlıyor. John Doe kendini göstermeye karar verinceye kadar dedektiflerle beraber köşeye sıkışmış durumdayız. Üstü başı kanlar içinde polis merkezine girerek "dedektif, dedektif" diye artan ses tonuyla bağıran John Doe (Kevin Spacey) ile karşılaştığımızda ise son zamanların en unutulmaz katil tiplemelemelerinden biriyle karşı karşıya olduğumuzu hemen anlıyoruz. Kevin Spacey, katilin ince zekasını, soğukkanlılığını ve sessiz öfkesini izleyiciye ustalıkla yansıtıyor. Bütün hareketleri, mimikleri ve bakışlarıyla Kevin Spacey, zihnimizde ancak silueti bulunan katile adete can veriyor.

"İnsanların dikkatini çekmek için onların omuzlarına dokunmanız artık yeterli değil. Onlara bir balyozla vurmanız gerekiyor.'' diyor John Doe dedektiflere filmin sıra dışı sonuna yaklaşırken. Katilin vaaz vermeye çalıştığını düşünen Somerset'in tezinin doğruluğuna inandığımız cümle bu ve usulca son darbeden kaçmaya çalıştığımız…

Yedi ölümcül günah olarak adlandırılan oburluk, açgözlülük, tembellik, kibir, şehvet, haset ve öfke filmin çıkış noktası olsa da sonunda, filmi izleyenler olarak biz de yedi günahın yedi kurbanının artısı oluyoruz; Se7en, bizi öyle beklenmedik ve istenmedik yerlerden vuruyor ki tekrar tekrar izlemek istediğimiz ve tekrar izlemeye cesaret edemediklerimiz arasına giriyor.

Sanem Kadam

müzikle dün ve yarın

ajda pekkan-aynen öyle(dmc)

Albümün düzenlemesi Volga Tamöz'e ait olup, Şehrazat, Zeynep Talu ve Sezen Aksu sözleri albümde yer almaktadır. Aynen Öyle ve Flu Gibi şarkıları 2008 yazının hitleri arasına girerek, dans parçaları olarak sıkça duyulmuştur. Albümde hepimizin bildiği Ajda şarkıları kulaklarımızda yine yeniden yer edecektir. Aynı zamanda günümüz pop müzik tınılarına uygun şarkılarda aklımızda kalacaktır.

nükhet duru-durup dururken(stardium)

Albümde remixlerle beraber toplam 12 şarkısı olan şarkıcıya, "Organik" isimli parçasında Hepsi grubu eşlik etmiştir. Organik" dışında "Yalnız Daha İyiyim", "Yalanlarını Seçtim", "Doğru Söz Aranıyor" isimli şarkıları ve farklı versiyonlarını içeren albümde "Without Your Love" adlı bir İngilizce parça ve farklı versiyonları da bulunmaktadır.

rojin-deq-dövme(çınar müzik)

Albümün alt yapılarını 3 ayrı stüdyoda Ali Haydar Başak, Volkan Şanda ve Cem Yıldız hazırladı. Albümde bağcüm, yaylı bağcüm, rebap, elektro bağlama, lavta gibi Ortadoğu enstrumanlarının yanı sıra / bass gitar, klasik gitar, akustik gitar, perküsyon, erbane ve kemanlar kullanıldı. 13 eserin yer aldığı albümde Rojin'e ait 5 eser bulunmaktadır.Farklı sesler duymak isteyenlerin kaçırmaması gereken bu albüm ,Zeynep Talu'nun sözlerini yazdığı "içime sinmiyor" şiiri Leman Sam'dan sonra bir de Rojin yorumu ile farklılık kazanmaktadır.

müzikle dün ve yarın

Fahir atakoğlu-iz

Müzik hayatının 25. yılını kutlayan Fahir Atakoğlu, bugüne kadar bestelediği en güzel eserlerin yer aldığı, yeni albümü "İZ"i piyasaya çıkardı. Fahir Atakoğlu'nun, "İZ" albümünde yer alan çok özel eserler, bugüne kadar besteleriyle destek verdiği Sezen Aksu, Tarkan, Nilüfer, Sertab Erener ve Levent Yüksel tarafından seslendirildi. Zaman zaman hüzünlendirse de bir çok duyguyu eş zamanlı yaşayabileceğiniz bir albüm...Özellikle *"Cumhuriyet"*.

goran bregovic-balkanica

Goran Bregovic'in, yıllar içinde içimize işlemiş olan en sevilen besteleri, Atina Senfoni Orkestrası'nın yeniden yorumladığı Balkanica albümündedir.Şimdiye kadar birçok film müziğine imza atmiş bestecinin, *"With two canvas shoes", "Arizona dream", "Underground", "Time of gypsies"* soundtracklerini dinlemenizi tavsiye ederim.

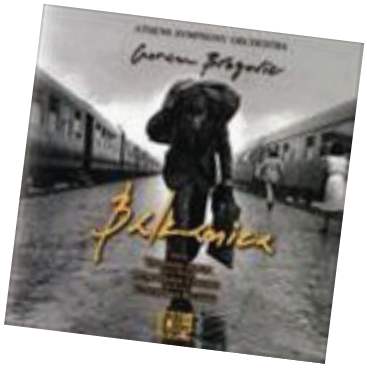

haig yazdjian-amalur-ajs müzik

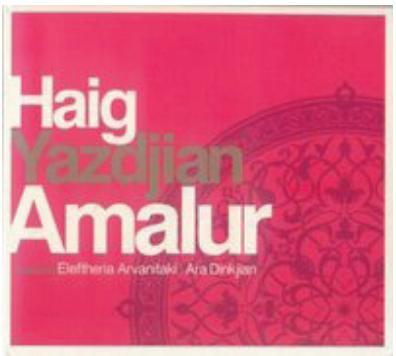

Suriyeli besteci ve ud müzisyeni Yazdjian, Türkiye de Ömer Faruk Tekbilek ile çalışmıştır. 10 yıl aradan sonra üçüncü albümü "Amalur" u ajs müzikten çıkardı.Yazdjian ilk kez elektrikli ud kullandığı albümde yine bir ilk olarak, kendi bestelediği yunanca şarkıları da dinlemek mümkün. Enstrümental müziğe doymak isteyenlere...

Chuck Berry konseri

"Rock and Roll"un yaşayan efsanelerinden Chuck Berry'nin 15 Ağustos'ta İstanbul'da vereceği konser, sanatçının sağlık sorunları nedeniyle 9 Kasım'a ertelendi.

Beatles

Tüm zamanların en büyük müzik gruplarından Beatles'ın İsrail'de konserinin yasaklamasından 43 yıl sonra Paul McCartney İsrail'e konser vermeye geliyor. McCartney, çıkacağı dünya turu kapsamında 25 Eylül'de Tel Aviv'de olacak ve kentin geniş Hayarkon Parkı'nda konser verecek.

Taner Demiralp

Geçmiş yıllarda "Sultans of the Dance", "Anadolu Ateşi", "Legends of Anatolia" çalışmalarına imza atan Taner Demiralp, türkülerin senfonik düzenlemelerine yer verdiği "Senfonik Türküler" albümünü çıkardı.

Indie müzik ansiklopedisi Türkiye'de

Kendi türünde dünyanın en kapsamlı müzik ansiklopedisi olan 'Indie & New Wave Müzik Ansiklopedisi' Türkiye'de yayınlandı. Kitapta indie ve new wave ile ilgili gruplardan plak şirketlerine, akımlardan albümlere kadar her şey bulunuyor.

Radyonu kur, ortamını bul!

Yayın hayatına yeni başlayan soundklan.com, üyelerine kendi radyo istasyonlarını yaratma imkânı tanıyarak müzik üzerinden iletişim fırsatı sunuyor. Ayrıca bağımsız müzisyenlerin seslerini duyurabilecekleri bir platform da bulunuyor.

Eurovision için 'Hepsi' ve Gökhan Özen'e teklif

TRT 18-19 Mayıs tarihlerinde Rusya'da gerçekleşecek olan 54'üncü Eurovision Şarkı Yarışması için Hepsi grubuna ve popçu Gökhan Özen'e teklif götürdü.

ayın albümü----------

sırlarumi söyledum
dağlara dumanlara
ben yazarken
ağladum
okurken de
sen ağla

İlk solo albümü "Sek" ve Up, Bustle & Out grubuyla yaptığı "İstanbul's Secrets" albümü Kalan Müzik tarafından yayınlanan Şevval Sam'ın ikinci solo albümü "Karadeniz" yine Kalan Müzik tarafından yayınlandı. Daha evvel, Kazım Koyuncu ile dizi müziklerinde seslendirdiği Karadeniz türküleri oldukça sevilen Şevval Sam'ın uzun bir süredir beklenen "Karadeniz" albümü, en sevilen Karadeniz türkülerinden oluşuyor. Albümde Kemal Sahir Gürel, Fuat Saka, Sunay Özgür, Cengiz Onural, Aytekin Ataş gibi usta düzenlemecilerin yorumları Şevval Sam'a eşlik etmiştir.

Fatma Başalp

KÜLTÜR SANAT

İzmir Devlet Bale Ve Operası

Romeo ve Juiet(C.Gourod)- Bale
11-14-18-21 Ekim

Kuğu Gölü
(P.I. Çaykovski) – Bale
16 Ekim

Manon Lescaut
(G.Puccini) – Opera
30 Ekim

İzmir Devlet Tiyatrosu

Felatun Bey ve Rakım Efendi
Konak Sahnesi
7-8-9-10-11-12-14-15-16-17-18-19-28-29-30-31 Ekim

Üç Kağıtçı
Karşıyaka Ragıp Haykır Sahnesi
16-17-18-19-23-24-25 Ekim

Delil Yetersizliği
Karşıyaka Oda Tiyatrosu
14-15-21-2-28-29 Ekim

Konser

Boulanger Trio (Klasik Müzik)
İzmir Fransız Kültür Derneği
8 Ekim 20:30

Helldorado
01 Ekim Çarşamba
Ooze Venue

Genç
Alman-Türk
Flarmoni Orkestrası
Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Derneği Merkezi
!9 Ekim 20:00

MFÖ
17 Ekim Cuma
Ooze Venue

Feridun Düzağaç
17 Ekim Cuma
Ooze Venue

Nev
03 Ekim Cuma
Ooze Venue

Fotoğraf Sergisi

'Sular Üzerinde'
Yannis Karanikolas
24 eylül-28 Ekim
İzmir Fransız Kültür Derneği

Hızlı & Güvenli

İnternet

En Yeni Oyunlar

2 Kat

Hizmetinizde

İKON

153 Sk. No:66/A Bornova/İZMİR

Adı geçen tüm markalar kendi firmalarının tescilli ürünleridir. Poster tanıtım amaçlıdır.